Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0158

Naisten yrittäjyys maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla

Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. huhtikuuta 2026 naisten yrittäjyydestä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla (2024/2124(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8 ja 349 artiklan,

– ottaa huomioon miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa 5. heinäkuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/54/EY[1],

– ottaa huomioon miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla 10. toukokuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/970[2],

– ottaa huomioon vanhempien ja omaistaan hoitavien työ- ja yksityiselämän tasapainottamisesta ja neuvoston direktiivin 2010/18/EU kumoamisesta 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1158[3] (työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskeva direktiivi),

– ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152),

---

1 EUVL L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
2 EUVL L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
3 EUVL L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

– ottaa huomioon 7. maaliskuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Naisten oikeuksien edistämissuunnitelma” (COM(2025)0097),

– ottaa huomioon Euroopan investointirahaston (EIR) ja Euroopan investointipankin (EIP) muodostaman EIP-ryhmän sukupuolten tasa-arvoa ja naisten taloudellista voimaannuttamista koskevan strategian,

– ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä 24. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060[4],

– ottaa huomioon 30. kesäkuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio – Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet” (COM(2021)0345),

– ottaa huomioon 3. toukokuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Asetetaan ihmiset etusijalle, varmistetaan kestävä ja osallistava kasvu ja hyödynnetään EU:n syrjäisimpien alueiden mahdollisuudet” (COM(2022)0198),

– ottaa huomioon Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin ja Euroopan innovaationeuvoston naisten johtajuutta käsittelevän ohjelman,

– ottaa huomioon eurooppalaisen tutkimusalueen sukupuolten tasa-arvoa koskevat suunnitelmat,

– ottaa huomioon 3. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman naisten taloudellisesta riippumattomuudesta yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen avulla[5],

– ottaa huomioon 14. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman kumppanuuden vahvistamisesta EU:n syrjäisimpien alueiden kanssa[6],

– ottaa huomioon YK:n merioikeusyleissopimuksen,

– ottaa huomioon SEUT 174 artiklan,

---

4 EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
5 EUVL C 465, 6.12.2022, s. 54.
6 EUVL C 117, 11.3.2022, s. 18.

– ottaa huomioon 7. kesäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman EU:n saarista ja koheesiopolitiikasta: nykytilanne ja tulevat haasteet[7],

– ottaa huomioon 8. joulukuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen varhaiskasvatuksesta: vuoteen 2030 ulottuvat Barcelonan tavoitteet[8],

– ottaa huomioon 28. syyskuuta 2018 annetun YK:n julistuksen pienviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien henkilöiden oikeuksista,

– ottaa huomioon 26. toukokuuta 2021 annetun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 10/2021 ”Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen EU:n talousarvioon: aika siirtyä sanoista tekoihin”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön (A10-0058/2026),

A. ottaa huomioon, että maaseutu- ja saarialueiden sekä syrjäisimpien alueiden naisilla on keskeinen rooli paikallistalouksien elinvoimaisuudessa, maatalousalan elinkelpoisuudessa ja kulttuuriperinnön säilyttämisessä ja he ovat maaseutualueiden alueellisen yhteenkuuluvuuden, sosiaalisen kestävyyden ja taloudellisen häiriönsietokyvyn peruspilari; ottaa huomioon, että tästä korvaamattomasta panoksesta huolimatta naiset kohtaavat yhä edelleen oikeudellisia, rahoituksellisia, kulttuurisia ja infrastruktuuriin liittyviä esteitä, jotka rajoittavat naisten yrittäjyyttä ja heidän täyden taloudellisen riippumattomuutensa saavuttamista; ottaa huomioon, että monissa jäsenvaltioissa kohtuuhintaisten lastenhoitomahdollisuuksien, asianmukaisten liikenneyhteyksien, digitaalisen infrastruktuurin, sukupuolisensitiivisten tukijärjestelmien ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien puuttuminen vaikuttaa suhteettomasti maaseutualueiden naisiin ja että tämä rajoittaa mahdollisuutta osallistua täysin työmarkkinoille ja lisää osaltaan mielenterveysongelmia; ottaa huomioon, että suuri osa maaseudun naisten tekemästä työstä on epävirallista ja palkatonta eikä sitä oteta huomioon virallisissa tilastoissa, mikä korostaa sitä, että heidän panoksensa taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen jää näkymättömäksi; toteaa, että maaseutualueet ovat erottamaton osa eurooppalaista elämäntapaa ja että ne ilmentävät ainutlaatuista tasapainoa tapaperinteen ja edistyksen välillä, joiden jatkuminen riippuu arvon antamisesta naisille ja heidän ottamisestaan käytännössä mukaan maaseudun kehittämiseen; ottaa huomioon, että noin 30 prosenttia EU:n väestöstä asuu maaseutualueilla, joiden

---

7 EUVL C 493, 27.12.2022, s. 48.
8 EUVL C 484, 20.12.2022, s. 1.

osuus EU:n koko pinta-alasta on noin 83 prosenttia; katsoo, että nämä alueet ovat elintärkeitä EU:n taloudellisen vakauden, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja kilpailukyvyn kannalta[9];

B. toteaa, että EU:n tehtävänä on edistää naisten ja miesten tasa-arvoa kaikissa toimissaan perussopimusten mukaisesti; ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo on EU:n perusarvo, perusoikeus ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin keskeinen periaate, joka on vahvistettu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa; ottaa huomioon, että SEUT 8 artiklassa määrätään sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen periaatteesta, joka merkitsee sitä, että sukupuolten tasa-arvon näkökulma on otettava huomioon kaikissa politiikkatoimissa ja ohjelmissa; ottaa huomioon, että missään jäsenvaltiossa ei ole tähän mennessä saavutettu täyttä sukupuolten tasa-arvoa ja edistyminen on edelleen hidasta, ja toteaa, että jäsenvaltioiden keskimääräinen pistemäärä EU:n vuoden 2019 tasa-arvoindeksissä oli 67,4/100, mikä merkitsee vain 5,4 pisteen parannusta vuodesta 2005;

C. katsoo, että naisten taloudellista hyvinvointia ja menestystä sekä perusoikeuksien kunnioittamista ei voi erottaa toisistaan, ja toteaa, että näitä perusoikeuksia ovat muun muassa oikeus elää joutumatta kokemaan sukupuolistunutta väkivaltaa ja ruumiillinen itsemääräämisoikeus seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen ja -oikeuksien saatavuuden ansiosta, mukaan lukien mahdollisuus turvalliseen ja lailliseen aborttihoitoon kaikkialla EU:ssa; ottaa huomioon, että varmistamalla turvalliset ja kunnioittavat työympäristöt, joissa ei esiinny häirintää eikä sukupuolistereotypioita, vahvistetaan naisten uramahdollisuuksia ja edistetään keskinäiseen kunnioitukseen, vastuuseen ja ihmisarvoon perustuvaa kulttuuria; toteaa, että näin ollen naisten taloudellinen riippumattomuus edistää merkittävästi heidän turvallisuuttaan ja suojeluaan sukupuolistuneelta väkivallalta ja perheväkivallalta;

D. ottaa huomioon, että Eurostatin tietojen mukaan miesten ja naisten välinen työllisyysero maaseutualueilla on noin 13 prosenttiyksikköä (kaupungeissa 10 prosenttiyksikköä) ja joissakin jäsenvaltioissa jopa yli 20 prosenttiyksikköä ja että vuonna 2022 naisten osuus työvoimasta oli vain 31,6 prosenttia; ottaa huomioon, että sukupuolten välisestä työllisyyserosta aiheutuvat taloudelliset menetykset ovat noin 370 miljardia euroa vuodessa ja että sukupuolten tasa-arvon parantaminen voisi kasvattaa EU:n BKT:tä jopa 3,15 biljoonaa euroa vuoteen 2050 mennessä;

E. ottaa huomioon, että väestön väheneminen aiheuttaa maaseutualueille, saarialueille, vuoristoalueille ja syrjäisimmille alueille erityisiä haasteita ja on sekä haaste että mahdollisuus sen

---

9 Yhteisen tutkimuskeskuksen Eurostatin demografisten tietojen paikallisen hallinnollisen yksikön (LAU) tason vuoden 2018 mallinnuksen mukaan, väestöatlas.

kannalta, miten voidaan lisätä yrittäjyyden houkuttelevuutta ja mahdollistaa yritysten perustaminen ja kestävä asuminen näillä alueilla, sillä nuorten ja naisten poismuutto parempien mahdollisuuksien toivossa vaikeuttaa sukupolvenvaihdosta ja heikentää yhteisöjen elinvoimaisuutta ja pitkän aikavälin talouskehitystä; ottaa huomioon, että EU:ssa maaseudulta pois muuttavien nuorehkojen naisten määrä on yleensä vastaavien miesten määrää suurempi, ja toteaa, että tähän voivat olla syynä eristyneisyyden ja rajallisten koulutus- ja työllistymismahdollisuuksien kaltaiset esteet; toteaa, että tällainen väestönkehitys voi haitata joidenkin maaseutualueiden sosioekonomista kehitystä;

F. ottaa huomioon, että naisviljelijät kohtaavat edelleen eriarvoisuutta erityisesti maan, koulutuksen ja rahoituksen saatavuuden suhteen; ottaa huomioon, että tilastotietojen mukaan naisyrittäjien on miesyrittäjiä vaikeampi saada rahoitusta ja pääomaa; ottaa huomioon, että EU:ssa 30 prosenttia yrittäjistä on naisia mutta he saavat vain kaksi prosenttia saatavilla olevasta pankkisektorin ulkopuolisesta rahoituksesta; toteaa, että tämä osuus näyttää pienentyneen yhteen prosenttiin pandemian aikana[10]; ottaa huomioon, että tietojen mukaan naisyrittäjien tuotot ovat suuremmat, vaikka he saavat vähemmän rahoitusta[11]; katsoo, että kohdennettu käytännön tuki, kuten mikrolainat, mentorointi ja hallinnon yksinkertaistaminen, voivat olla tehokkaita välineitä yrittäjyyden edistämiseen;

G. ottaa huomioon, että rajaseutualueilla, vuoristoalueilla ja syrjäisimmillä ja syrjässä olevilla alueilla asuvat naiset kohtaavat yhä suurempia haasteita ja esteitä, jotka johtuvat eristyneisyydestä, väestön ikääntymisestä ja palvelujen rajallisuudesta; toteaa, että syrjäisimmillä alueilla naisten työllisyysaste on lähes jatkuvasti alhaisempi kuin EU:ssa keskimäärin ja että suurimmillaan ero oli 38,5 prosenttiyksikköä vuonna 2020; toteaa, että myös nuorisotyöttömyys on erittäin suurta joillakin syrjäisimmillä alueilla[12];

H. ottaa huomioon, että saarialueilla ja syrjäisimmillä alueilla asuvilla naisilla on maantieteellisestä eristyneisyydestä, alhaisesta väestötiheydestä, väestön ikääntymisestä ja keskeisten julkisten ja yksityisten palvelujen niukkuudesta johtuvia lisävaikeuksia ja erityisiä esteitä, ja toteaa, että nämä tekijät pahentavat sosioekonomisia eroja ja rajoittavat työllistymis-, koulutus- ja

---

10 Euroopan komissio ja EIP, *Funding women entrepreneurs. How to empower growth*, kesäkuu 2020.

11 Women in VC, Experior Venture Fund ja Unvconventional Ventures, ”Funding in the CEE Region Through the Lens of Gender Diversity and Positive Impact”, 2021, https://ceereport2021experiorvc.unconventional.vc/.

12 Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Outermost regions at a glance – assets, challenges and opportunities” (SWD(2022)0133).

yrittäjyysmahdollisuuksia; toteaa, että tuki naisten osallistumiselle digitaaliseen ja innovatiiviseen yritystoimintaan vahvistaa talouskehitystä ja kilpailukykyä; ottaa huomioon, että itäisten raja-alueiden maaseutualueilla asuvia naisia koskettavat myös Ukrainan sodan seuraukset, joita ovat esimerkiksi turvallisuus- ja hybridiuhat ja toimitusketjujen häiriöt, jotka haittaavat yrittäjyyttä sekä palvelujen ja rahoituksen saantia; katsoo, että näihin yhdistettyihin haasteisiin vastaaminen edellyttää kohdennettuja ja eriytettyjä EU:n politiikkatoimia SEUT 349 artiklan mukaisesti sekä erityisiä toimenpiteitä, joissa otetaan huomioon rajaseutualueiden erityiset haavoittuvuudet, jotta voidaan varmistaa naisten täysi taloudellinen, sosiaalinen ja poliittinen osallisuus näillä alueilla;

I. toteaa, että Euroopan vuoristoalueilla asuvilla naisilla on usein heidän yrittäjyyspotentiaaliaan rajoittavia erityisiä haasteita, joita ovat muun muassa hankalat liikenneyhteydet sekä digitaalisen infrastruktuurin, lastenhoitopalvelujen, koulutusmahdollisuuksien ja taloudellisen tuen rajallinen saatavuus; katsoo, että Euroopan vuoristoalueilla asuvien naisten olisi saatava lisää vaikutusmahdollisuuksia paitsi työntekijöinä ja yrittäjinä myös osaomistajina ja päätöksentekijöinä paikallisissa taloudellisissa hankkeissa; toteaa, että erillisyhtiöiden perustaminen ja osuustoiminnallisten omistusrakenteiden luominen voivat antaa naisille mahdollisuuden omistaa ja johtaa yhdessä yhteisöperustaisia yrityksiä ja hyötyä niistä; toteaa, että kuten lukuisat yksityisen sektorin aloitteet ovat osoittaneet, tällaiset mallit edistävät osallistavaa hallintoa, vahvistavat taloudellista riippumattomuutta ja auttavat säilyttämään arvoa vuoristo-alueilla ja edistävät näin yhteisyrittäjyyttä, yhteistä vastuuta ja kestävää alueellista kehitystä naisten ja tyttöjen osalta;

J. ottaa huomioon, että naisten osuus Euroopan väestöstä on 52 prosenttia ja että EU:n itsenäisistä ammatinharjoittajista 34,4 prosenttia on naisia mutta vain 30 prosenttia startup-yrittäjistä on naisten perustamia[13], mikä kertoo paitsi naisten kasvavasta osallistumisesta myös naisyrittäjyyden hyödyntämättömästä potentiaalista; ottaa huomioon, että yritystoiminnassa mukana olevat naiset luovat talouskasvua ja työpaikkoja, minkä lisäksi he edistävät kestävämpiä ja osallistavampia liiketoimintamalleja, saavat parempia tuloksia ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvissä indikaattoreissa ja tarjoavat todennäköisemmin koulutusmahdollisuuksia työntekijöilleen (EIP, 2021); katsoo, että monimuotoisissa päätöksentekoryhmissä syntyy parempia, osallistavampia ja kestävämpiä tuloksia;

K. ottaa huomioon, että eristyneisyys, suojelupalvelujen rajallinen saatavuus ja heikompi turvallisuusinfrastruktuuri ovat syynä siihen, että maaseutualueiden naiset ovat usein suhteettomassa määrin

---

13 Global Entrepreneurship Monitor, *Women’s Entrepreneurship 2020/21: Thriving Through Crisis* -erityisraportti, Lontoo, 2021.

alttiina seksuaaliselle väkivallalle sodan, maahanhyökkäyksen ja konfliktin aikana;

L. ottaa huomioon, että maaseutualueiden naiset ovat usein aliedustettuina esimerkiksi maatalousosuuskuntien, työmarkkinaosapuolten ja kuntien päätöksentekoprosesseissa ja hallintoelimissä[14]; katsoo, että johto- ja päätöksentekoasemassa olevat naiset toimivat ratkaisevan tärkeinä roolimalleina nuoremmille;

M. ottaa huomioon, että luotettavien, vertailukelpoisten ja sukupuolen ja alueen mukaan eriteltyjen tietojen saatavuus on olennainen edellytys sille, että voidaan ymmärtää tarkasti naisten tilannetta maaseutualueilla ja siten suunnitella, panna täytäntöön ja arvioida tehokkaita politiikkatoimia, joilla vastataan asianmukaisesti naisten tarpeisiin ja autetaan vähentämään eriarvoisuutta, koska naisten täysi integroituminen maatalouteen ja talouselämään edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja kestävää kehitystä koskevien EU:n tavoitteiden saavuttamista;

N. toteaa, että niin kutsutut perinteiset sukupuoliroolit ja -stereotypiat vaikuttavat edelleen työnjakoon kotona ja yhteiskunnassa; toteaa, että työelämän, erityisesti yrittäjyyden, ja perhe-elämän yhteensovittaminen on yhä edelleen vaikeaa ja on merkittävä haaste etenkin naisille; ottaa huomioon, että tämä ongelma on erityisen akuutti maaseutu-, vuoristo- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla, joilla julkisten palvelujen, erityisesti koulutuksen, terveydenhuollon, liikkuvuuden ja lastenhoidon, saatavuus on rajallista; toteaa, että infrastruktuurin ja tukimekanismien puuttuminen heikentää yhtäläisiä mahdollisuuksia, estää naisten liiketoimintapotentiaalin täysipainoista kehittämistä, rajoittaa naisten täyttä osallistumista työmarkkinoille ja pahentaa kaupunki- ja maaseutualueiden välisiä eroja; ottaa huomioon, että maaseutualueilla pienyrityksiä kehittävät naiset auttavat vähentämään kylien väestökatoa; katsoo, että naisten yrittäjyyttä olisi edistettävä intersektionaalisin ja kokonaisvaltaisin toimenpitein varmistamalla heidän tasavertainen osallistumisensa työmarkkinoille, kuromalla umpeen sukupuolten väliset palkkaerot ja torjumalla sukupuoleen perustuvaa syrjintää työmarkkinoilla sekä laajemmin poistamalla työelämässä ja sen ulkopuolella esiintyvät sukupuolistereotypiat, häirintä ja syrjintä; toteaa, että itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien naisten ja avustavien puolisoiden puutteellinen sosiaalinen suojelu, mukaan lukien eläkkeet, sairauslomat ja perhevapaat, pahentaa sukupuolten välisiä palkka- ja eläke-eroja eikä kannusta yrittäjyyteen; ottaa huomioon, että naiset tekevät suurimman osan palkattomasta hoiva- ja kotitaloustyöstä, mikä vaikuttaa heidän työllisyyteensä ja urakehitykseensä sekä

---

14 Euroopan ympäristöpolitiikan instituutti, What is the link between gender equality and agriculture sustainability?, syyskuu 2021.

edistää sukupuolten välisiä palkka- ja eläke-eroja; toteaa, että hoivatyön ja kotitöiden epätasainen jakautuminen ja aliarvostus sekä syrjintä ja sukupuolistereotypiat rajoittavat edelleen naisten ajankäyttöä ja liikkumista ja sosiaalisten oikeuksien ja mahdollisuuksien saatavuutta maaseutualueilla ja syrjässä olevilla alueilla, mikä johtaa yrittäjyyspotentiaalin menettämiseen ja huonompaan työ- ja yksityiselämän tasapainoon;

O. ottaa huomioon, että kaikenlainen sukupuolistunut väkivalta, mukaan lukien perheväkivalta ja seksuaalinen väkivalta, psykologinen ja taloudellinen hyväksikäyttö, verkkokiusaaminen ja vainoaminen, loukkaa ihmisoikeuksia, muun muassa ruumiillista itsemääräämisoikeutta, oikeutta ruumiilliseen koskemattomuuteen ja oikeutta elää vapaana syrjinnästä; ottaa huomioon, että sukupuolistunutta väkivaltaa kokeneet maaseutualueilla ja syrjässä olevilla alueilla asuvat naiset ja tytöt kohtaavat enemmän esteitä oikeussuojan, suojelun, tukipalvelujen sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen saatavuudessa, mikä johtuu muun muassa maantieteellisestä eristyneisyydestä, infrastruktuurin puuttumisesta, erikoistuneiden palvelujen rajallisesta saatavuudesta, digitaalisesta kuilusta ja sosiaalisesta leimautumisesta; toteaa, että nämä esteet johtavat usein väkivallan ilmoittamatta jäämiseen, haavoittuvuuden lisääntymiseen, tukipalvelujen ulkopuolelle jäämiseen ja rikoksentekijöiden rankaisemattomuuteen; ottaa huomioon, että ne estävät naisten täyttä osallistumista yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja poliittiseen elämään maaseutualueilla, mikä johtuu suojaverkostojen ja erikoistuneiden palvelujen puutteesta sekä perinteisten sukupuoliroolien painolastista, ja ne lisäävät naisten haavoittuvuutta, ylläpitävät syrjäytymistä ja rajoittavat heidän mahdollisuuksiaan käyttää perusoikeuksia; katsoo, että näiden esteiden poistaminen on sukupuolten tasa-arvon edistymisen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistumisen ja maaseutualueiden sopusointuisen kehityksen olennainen edellytys; ottaa huomioon, että maaseutualueilla asuvat nuoret naiset joutuvat useammin väkivallan kohteeksi kuin kaupungeissa asuvat naiset ja että Maailman terveysjärjestön tutkimuksen mukaan joka kolmas nainen maailmassa on joutunut fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi ja maaseudulla asuvien nuorten naisten osuus on tässä suhteettoman suuri;

P. ottaa huomioon, että ero miesten ja naisten työllisyydessä maaseutualueilla on edelleen huomattava, noin 13 prosenttiyksikköä (kaupungeissa 10 prosenttiyksikköä); ottaa huomioon, että joissakin jäsenvaltioissa tämä ero on yli 20 prosenttiyksikköä; ottaa huomioon, että tämä ero on pysynyt melko samanlaisena unionissa vuodesta 2012 lähtien; ottaa huomioon, että yli puolessa jäsenvaltioista sukupuolten välinen epätasa-arvo on suurempaa maaseutualueilla kuin kaupungeissa; ottaa huomioon, että monet naiset ovat myös haavoittuvammassa asemassa epävarmojen työolojen vuoksi, esimerkiksi työskennellessään kausityöntekijöinä tai muissa tapauksissa toimiessaan ”näkymättömässä” palkattomassa roolissa

avustavana puolisona perhetilalla; toteaa, että tämä johtaa usein siihen, että he eivät saa sosiaalista suojelua tai äitiysetuuksia; ottaa huomioon, että maaseutualueilla ja muita heikommassa asemassa olevilla alueilla naiset toimivat todennäköisemmin yrittäjinä ja itsenäisinä ammatinharjoittajina kuin kaupunkialueilla ja taloudellisesti vaurailla alueilla; ottaa huomioon, että itsenäinen ammatinharjoittaminen voi olla yksi työnteon muoto, joka auttaa luomaan työpaikkoja ja vähentämään työttömyyttä naisten kohdalla mutta se edellyttää riittävän sosiaalisen suojelun kehittämistä; ottaa huomioon, että maaseutualueilla itsenäisistä ammatinharjoittajista 38 prosenttia on naisia; ottaa huomioon, että naiset ovat yliedustettuina luonteeltaan epävarmoissa itsenäisen ammatinharjoittamisen muodoissa; ottaa huomioon, että naisilla on samalla keskeinen osa taloudellisen vaurauden ja sosiaalisen osallisuuden aikaansaamisessa maaseutualueilla erityisesti yrittäjyyden avulla, jonka edistäminen on EU:n kestävän kehityksen yksi strateginen painopiste;

Q. ottaa huomioon, että yrittäjyys edellyttää tietoja ja taitoja; katsoo, että maaseudun naiset kohtaavat enemmän esteitä koulutukseen pääsyssä kuin miehet; ottaa huomioon, että EU:ssa vähintään digitaaliset perustaidot hankkineiden maaseutualueilla asuvien henkilöiden osuus (48 prosenttia) oli 14 prosenttiyksikköä pienempi kuin vastaavien kaupungissa asuvien henkilöiden osuus (62 prosenttia) vuonna 2019; ottaa huomioon, että digitaalinen osallisuus on olennainen edellytys, jotta voidaan varmistaa, että naisilla ja tytöillä on mahdollisuus saada laadukasta koulutusta ja päästä työmarkkinoille, esimerkiksi maataloustoimintaa monipuolistamalla, mahdollistamalla etätyö sekä tarjoamalla innovointi- ja työmahdollisuuksista, työpaikalla tehtävässä työssä tai etätyössä, sekä hyötyä teknologisen ja liiketoiminnallisen innovoinnin dynamiikasta; katsoo, että on erittäin tärkeää edistää sitä, että naisilla on mahdollisuus päästä kaikille koulutustasoille, esimerkiksi luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden, taidealan ja matematiikan (STEAM-aineiden) alalla, ja saada talousvalistusta, kun otetaan huomioon syyskuussa 2024 julkaistusta Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta käsittelevästä Draghin raportista esiin käyvät tiedot, joiden mukaan luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-aineiden) alan tutkinnon suorittaneita miehiä on kaksi kertaa enemmän kuin vastaavan tutkinnon suorittaneita naisia ja nämä erot suurenevat ammatinvalinnassa koulutuksen jälkeen, sillä tieto- ja viestintätekniikan ammateissa työskentelee lähes neljä kertaa enemmän miehiä kuin naisia; katsoo näin ollen, että koulutuksella voi olla suuri merkitys sukupuolten välisten erojen umpeen kuromisessa, ammatillisen osaamisen monipuolistamisessa ja maaseutualueiden taloudellisen ja sosiaalisen kilpailukyvyn vahvistamisessa; ottaa huomioon, että naisten digitaalinen osallisuus edistää heidän taloudellista itsemääräämisoikeuttaan, alueellista yhteenkuuluvuutta ja maatalousalan ja yritysrakenteen nykyaikaistamista;

R. ottaa huomioon, että koulutus on keskeinen väline naisten taloudellisen riippumattomuuden edistämisessä, sukupuolten välisten palkkaerojen umpeen kuromisessa ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjunnassa työmarkkinoilla; katsoo, että kattavalle ja ikätasolle sopivalle seksuaali- ja ihmissuhdekasvatukselle on kiireellinen tarve kaikkialla EU:ssa, sillä se on olennainen keino kyseenalaistaa sukupuolistereotypioita ja edistää tasa-arvoa varhaisesta iästä lähtien; ottaa huomioon, että vaikka naiset ovat keskimäärin koulutetumpia kuin miehet, he ovat edelleen aliedustettuina STEAM-ammateissa ja he lähtevät usein näiltä aloilta sitkeän syrjinnän ja stereotypioiden vuoksi; katsoo, että EU:n on lisättävä investointeja koulutus-, täydennyskoulutus- ja uudelleenkoulutusohjelmiin, jotta voidaan luoda tasapuoliset toimintaedellytykset STEAM-aloilla ja varmistaa, etteivät nykyiset sukupuolivinoumat toistu nousevilla aloilla, kuten tekoälyalalla; katsoo, että mentorointiohjelmat, naisten johtamat liiketoimintakeskukset ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä STEAM-aloilla ajavien kansalaisjärjestöjen tukeminen ovat tärkeitä; katsoo, että sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen kaikilla politiikan aloilla ja EU:n talousarvion kaikissa osissa on tärkeää, ja toteaa, että tähän kuuluu myös riittävän rahoituksen varaaminen saatavilla olevia ohjelmia ja rahoitusmahdollisuuksia koskeville EU:n tason tiedotuskampanjoille;

S. ottaa huomioon, että naisten määrä maataloudessa on kasvanut hitaasti viime vuosina; ottaa huomioon, että vain 30 prosentissa EU:n maatiloista tilanpitäjänä on nainen, ja toteaa, että nämä maatilat ovat yleensä miesten hoitamia tiloja pienempiä, niiden tulot ovat pienemmät ja niiden käytössä on vähemmän taloudellista tukea; ottaa huomioon, että tämän luvun taakse kätkeytyy merkittäviä jäsenvaltioiden välisiä eroja naisten osallistumisessa maatalouteen; ottaa huomioon, että naiset jakavat usein tilanhoitovastuun kumppaninsa kanssa ilman, että he hyötyvät kyseiseen työhön liittyvästä asemasta tai sosiaalisesta suojelusta;

T. ottaa huomioon, että naiset saavat yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kummastakin pilarista suhteellisesti vähemmän tukea kuin miehet ainakin tilan hoitamisen tai johtamisen tasolla; toteaa tämän johtuvan siitä, että naisten johtamat maatilayritykset ovat yleensä pienempiä, naiset omistavat vähemmän maata ja heillä on heikommat mahdollisuudet saada virallista ja erikoistunutta koulutusta[15]; ottaa huomioon, että naisten on miehiä vaikeampaa saada maata, koska ”isältä pojalle” -malli on edelleen yleinen maaseutualueilla; ottaa huomioon, että naisten pitämät maatilat ovat keskimäärin pienempiä ja he harjoittavat yleensä enemmän ympäristöasioihin keskittyvää ja monimuotoisempaa tuotantoa, mikä

---

15 Casares Guillen, B., ”Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe”, European Evaluation Society, Rotterdam, 2021.

myös vaikeuttaa pankkilainojen saamista[16]; toteaa kuitenkin, että nämä ominaisuudet vahvistavat heidän tilojensa kykyä selviytyä ilmaston ja markkinoiden vaihteluista ja helpottavat niiden siirtämistä uusille omistajille;

U. toteaa, että oman yrityksen perustaminen voi olla vaikeampaa vammaisille naisille; toteaa, että ikääntyneiden naisten yrittäjyyttä ei edistetä, vaikka heissä olisi nähtävä olevan talouskasvun kannalta arvokasta ja käyttämätöntä potentiaalia erityisesti maaseutualueilla, joiden väestö ikääntyy nopeammin kuin kaupunkialueilla; toteaa, että maahanmuuttajanaisten yrittäjyyden edistäminen voi tarjota valtavasti mahdollisuuksia heidän työmarkkinoille integroitumiseensa sekä tukea heidän taloudellista riippumattomuuttaan ja voimaantumistaan;

V. toteaa, että maataloudella on keskeinen rooli maaseutualueiden luonnonvarojen suojelussa, elintarviketurvan varmistamisessa, talouden ja työllisyyden kehityksen edistämisessä ja yhteisöjen tukemisessa; ottaa huomioon, että naisten aktiivisella osallistumisella koko elintarvikkeiden arvoketjuun tuotannosta jalostukseen, jakeluun ja innovointiin on keskeinen merkitys toimialan kilpailukyvyn, laadun ja kestävyyden kannalta;

W. toteaa, että naisten määrä maatilojen omistajina on kasvussa kaikkialla EU:ssa mutta he ovat tässä edelleen vähemmistönä; toteaa, että vuonna 2020 EU:n tilanomistajista oli naisia vain 31,6 prosenttia[17] ja heidän hallinnassaan oli keskimäärin vain 12 prosenttia käytössä olleesta maatalousmaasta; ottaa huomioon, että naisten hoitamat tilat ovat yleensä miesten hoitamia tiloja pienempiä, niiden tulot ovat pienemmät ja niiden käytössä on vähemmän taloudellista tukea; ottaa huomioon, että näihin tilastoihin kätkeytyy merkittäviä jäsenvaltioiden välisiä eroja naisten osallistumisessa maatalouteen;

X. ottaa huomioon, että enemmistö maatalousalalla tai maatalouselintarvikealalla työskentelevistä naisista on epätyypillisessä tai osa-aikaisessa työsuhteessa; ottaa huomioon, että alle 40-vuotiaiden viljelijöiden hallinnassa on alle 12 prosenttia kaikista maatiloista EU:ssa ja ainoastaan kolme prosenttia heistä on nuoria naisviljelijöitä;

Y. katsoo, että maaseutualueilla, missä paikalliset perinteet ja tiiviit yhteisöt ovat usein yhteiskunnan kulmakivi, tulevaisuuteen suuntautuneiden käytännön taitojen opettaminen nuorille, erityisesti tytöille, auttaa varmistamaan, että he voivat menestyä ja siirtää alueen vahvaa perintöä digiaikakauteen; toteaa, että huolehtimalla maataloudessa, perinteisissä käsityöammateissa ja luovilla aloilla

---

16 Camille Tourtelier, Monica Gorman, Saoirse Tracy, ”Influence of gender on the development of sustainable agriculture in France”, Journal of Rural Studies, 2023.

17 Eurostat, ”Farmers and the agricultural labour force – statistics”.

toimivien naisten aseman juridisesta tunnustamisesta ja heidän sosiaaliturvastaan edistetään paikallisen talouden häiriönsietokykyä ja kehitystä ja autetaan kulttuurin säilyttämisessä ja sukupolvenvaihdoksissa; toteaa, että maaseutualueilla asuvat naiset saavat usein pienempää palkkaa kuin miehet, ja katsoo, että sukupuolten palkkatasa-arvon varmistaminen on olennaista yrittäjyyden houkuttelevuuden lisäämiseksi sekä yritysten perustamisen ja kestävän asumisen mahdollistamiseksi maaseutualueilla;

Z. toteaa, että maaseudun naiset ovat usein eturintamassa paikallisten perinteiden ja yritystoiminnan yhdistämisessä ja että tämä näkyy esimerkiksi käsityönä valmistettavissa säilykkeissä, tuoreita maatilatuotteita tarjoavissa ruokapalveluissa ja innovatiivisissa elintarvikkeissa; toteaa, että näin syntyy vahvoja ja kestäviä yrityksiä, jotka tuottavat ruokaa maaseutuyhteisöille ja säilyttävät paikallista ruokakulttuuria tuleville sukupolville;

AA. ottaa huomioon, että Leader-ohjelma, jossa paikalliset sidosryhmät osallistetaan strategioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen, päätöksentekoon ja resurssien jakamiseen maaseutualueiden kehittämisessä, on ollut erityisen tehokas väline maaseudun naisjohtajien ja -yrittäjien tukemisessa;

AB. toteaa, että naisten osallistuminen digitaaliseen ja innovatiiviseen yritystoimintaan vahvistaa talouskehitystä ja kilpailukykyä erityisesti saarialueilla ja syrjäisimmillä alueilla, sillä se auttaa poistamaan maantieteellisestä eristyneisyydestä aiheutuvia esteitä;

AC. ottaa huomioon, että naisten voimaannuttaminen Euroopan maanviljelyssä ja maaseututaloudessa on olennainen tekijä sukupuolten tasa-arvon saavuttamisen kannalta ja myös kestävän maaseutukehityksen vaalimisessa sukupuolten tasa-arvoa koskevan YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 5 mukaisesti;

AD. katsoo, että maaseudun naisilla on keskeinen merkitys klassisen ja perinteisen pukeutumisen säilyttämisessä ja rikastuttamisessa;

AE. ottaa huomioon, että EU:ssa naiset saavat nyt vain 1–2 prosenttia riskipääomarahoituksesta, mikä korostaa tarvetta vahvistaa sukupuolitietoisia rahoitusvälineitä ja varmistaa investointimahdollisuuksien yhtäläinen saatavuus;

AF. ottaa huomioon, että sukupuolen mukaan eritellyt tiedot ja sidosryhmien kuuleminen ovat olennaisen tärkeitä kehitettäessä sellaisia maaseudun yrittäjyyteen liittyviä politiikkatoimia, joissa huomioidaan tehokkaasti naisten erityistarpeet; toteaa, että naisten maataloudessa kohtaamiin erityishaasteisiin vastaaminen edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot ottavat paremmin huomioon ne vaikutukset, joita maatalouspolitiikalla on naisiin;

Naisyrittäjien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

1. korostaa, että naisyrittäjät, myös syrjässä olevilla ja syrjäisimmillä alueilla toimivat, edistävät merkittävästi innovointia, yhteenkuuluvuutta ja kilpailukykyä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla; kehottaa parantamaan kaikenlaisen rahoituksen saantimahdollisuuksia, erityisesti mahdollisuuksia saada innovointirahoitusta ja päästä mukaan pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset) räätälöityihin tukiohjelmiin sekä hyötyä vihreän ja digitaalisen talouden suomista mahdollisuuksista, jotta varmistetaan, että naisyrittäjät voivat osallistua täysipainoisesti kehittyville markkinoille; kehottaa laajentamaan mahdollisuuksia saada yksityisiä investointeja ja edistämään vapaisiin markkinoihin liittyviä mahdollisuuksia; korostaa, että naisyrittäjien on saatava täysi hyöty EU:n strategisesta ”kilpailukykykompassi”-etenemissuunnitelmasta, jonka tavoitteena on palauttaa EU:n dynaamisuus ja kiihdyttää sen talouskasvua luomalla uusia innovatiivisia startup-yrityksiä tukeva toimintaympäristö, edistämällä läpimurtoteknologioihin perustuvien nopeasti kasvavien toimialojen teollista johtoasemaa ja kannustamalla teknologioiden käytön laajentamiseen vakiintuneissa yrityksissä ja pk-yrityksissä; kehottaa tätä varten painottamaan kaikessa EU:n toimintapolitiikassa enemmän sitä, että siinä omaksutaan tarvittaessa monialainen ja yhtenäinen lähestymistapa syrjäisimpien alueiden todellisuuteen ja haasteisiin; painottaa, että jokaisella Euroopassa olisi oltava oikeus ja mahdollisuus rakentaa tyydyttävä elämä kotiseudullaan eli oikeus jäädä asumaan sinne;

2. korostaa, että sukupuolten tasa-arvo on olennaisen tärkeää EU:n taloudellista kilpailukykyä ja vaurautta koskevien tavoitteiden saavuttamisen kannalta, sillä naisten täysipainoinen ja yhtäläinen osallistuminen työmarkkinoille, yritystoimintaan ja innovointijärjestelmiin lisää tuottavuutta ja edistää osallistavaa ja kestävää kasvua, mikä kaiken kaikkiaan vahvistaa unionin maailmanlaajuista kilpailukykyä; korostaa, että helposti saatavilla olevien ja kohtuuhintaisten lastenhoitopalvelujen puute on edelleen yksi merkittävimmistä esteistä naisten täysipainoiselle osallistumiselle yrittäjyyteen ja työllistymiselle maaseutualueilla, syrjässä olevilla alueilla ja saarialueilla; kehottaa jäsenvaltioita asettamaan varhaiskasvatukseen tehtävät investoinnit etusijalle Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) ja Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) rahoitettavissa ohjelmissa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan maaseutualueiden naisyrittäjyyden tukimekanismeja, erityisesti helpottamalla luottojen, innovaatioiden ja asianmukaisten rahoitusvälineiden saatavuutta, ja edistämään näin naisten taloudellista itsemääräämisoikeutta ja maataloustoiminnan monipuolistamista;

3. kehottaa kehittämään ohjelmia, joilla varmistetaan naisten pääsy koulutukseen digitalisaation, rahoituksen ja yrityshallinnon kaltaisilla aloilla, myös markkinalähtöisten aloitteiden ja yksityisen sektorin

kumppanuuksien avulla; kehottaa myös edistämään yrittäjyyttä ja innovointia jäsenneltyjen mentorointiverkostojen ja vertaisoppimisalustojen avulla erityisesti digitalisaation, rahoituksen ja hallinnon kaltaisilla aloilla; painottaa lisäksi, että tiedotustoimet ovat tärkeitä näiden verkostojen ja alustojen saatavuuden ja hyötyjen tunnetuksi tekemiseksi naisviljelijöiden keskuudessa ja ne auttavat lisäämään maataloustyöntekijöinä toimivien naisten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia; korostaa tulossuuntautuneen EU:n tuen mahdollista arvoa käynnistettäessä paikallislähtöisiä aloitteita, kuten yritysverkostoja, joilla vahvistetaan naisten yrittäjyyttä ja yhteisöllistä osallisuutta maaseutualueilla ja kannustetaan samalla yksityisen sektorin yhteistyöhön kaikkien maaseudulla asuvien, myös naisten, osalta; toteaa, että yrityksen johtaminen voi luoda työpaikkoja ja tuloja ja siten tuottaa lisäarvoa liiketoiminnalle ja koko yhteiskunnalle; panee merkille mentorointia ja vertaisoppimista naisyrittäjien keskuudessa edistävien hankkeiden menestyksen; kehottaa komissiota jäsenneltyyn mentorointiin ja vertaisoppimiseen perustuvia ohjelmia EU:ssa suunnitellessaan ja laajentaessaan käyttämään perustana tällaisia menestyksekkäitä aloitteita ja ottamaan niistä oppia, jotta varmistetaan, että naisyrittäjät saavan täyden hyödyn tietämyksen jakamisesta ja tukirakenteista; korostaa, että on tärkeää torjua koulutuksen varhaisvaiheista lähtien sukupuolistereotypioita, jotka rajoittavat edelleen naisten pääsyä tietyille talouden aloille ja johtotehtäviin, jotta voidaan varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet ja vahvistaa naisten panosta maaseutu- ja saarialueiden, vuoristoalueiden ja syrjäisimpien alueiden taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen dynaamisuuteen;

4. korostaa, että on tärkeää tukea tasapuolisesti naisten yrittäjyyttä kohdennetulla tuella ja resursseilla, olipa kyse sitten STEAM-alojen, tieto- ja viestintätekniikan alan, yhteisötalouden tai liikennepalvelualan yrityksistä, käsityöläisyrityksistä ja hoiva-alan yrityksistä tai muista yrityksistä; korostaa, että on tärkeää tukea perinteisesti miesvaltaisille ammattialoille tulevia maaseutualueiden nuoria naisia ja antaa tunnustusta heidän yhä paremmalle menestykselleen ja sille, että monet yritykset suhtautuvat yhä avoimemmin naisten osaamiseen ja innovointiin, samalla kun edistetään edelleen osallistavia ja kannustavia työpaikkakulttuureja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään naisyrittäjille tarkoitettuja mentorointi- ja koulutusohjelmia ja keskittymään erityisesti äiteihin, jotka palaavat työmarkkinoille äitiys- tai vanhempainvapaan jälkeen, ja pienten lasten vanhempiin maaseutualueilla niin, että näihin ohjelmiin on mahdollista osallistua hoivavastuun ohella ja voidaan keventää naisten suhteetonta taakkaa;

5. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään ohjelmia, joilla tuetaan naisten johtamia yrityksiä, mukaan lukien yrittäjyys- ja johtamiskoulutus, paikalliset yritysverkostot sekä alakohtainen tietämyksen jakaminen keskeisillä aloilla, ja kiinnittämään tässä erityistä huomiota maaseutu- ja saarialueisiin sekä syrjäisimpiin

alueisiin; kehottaa lisäämään koulutusta EU:n sisämarkkinasäännöistä, sähköisen kaupankäynnin verkkoalustojen käytöstä ja osallistumisesta kansainvälisille messuille; korostaa, että naisyrittäjien vientimarkkinoille pääsyn parantaminen lisää maaseudun talouksien kilpailukykyä ja selviytymiskykyä ja tuo niille lisäarvoa; huomauttaa, että laajentamalla kohtuuhintaisten internetyhteyksien saatavuutta, tarjoamalla naisten vahvuuksiin perustuvia räätälöityjä koulutusohjelmia ja edistämällä yhtäläistä osallistumista tukevaa toimintapolitiikkaa lisätään maaseudun naisten valmiutta ylittää esteitä ja omaksua aktiivinen, johtava rooli digitaalitaloudessa;

6. kannustaa luomaan naisten osuuskuntien ja järjestöjen verkostoja maatalouselintarvikealalla ja edistämään näin kestäviä, kiertotalouteen perustuvia ja paikallista lisäarvoa luovia liiketoimintamalleja, joissa keskitytään erityisesti luonnonmukaiseen viljelyyn, artesaanituotantoon ja suoramyyntiin;

7. panee tyytyväisenä merkille komission sitoumuksen perustaa lähitulevaisuudessa ”Naiset maatalousalalla” -foorumi, jossa voidaan keskustella ja vaihtaa hyviä käytäntöjä, mikä auttaa vahvistamaan osallistumista ja edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia maatalouselintarvikealalla; kehottaa komissiota antamaan parlamentille vuosittain kertomuksen foorumin toiminnasta ja tuloksista; kehottaa lisäksi komissiota varmistamaan, että foorumin työ otetaan asianmukaisesti huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen aloilla tehtävien tulevien toiminta-aloitteiden valmistelussa ja kehittämisessä;

8. kehottaa jäsenvaltioita levittämään tietoa maaseutualueiden ja syrjäisimpien alueiden naisyrittäjien menestystarinoista ja nostamaan niitä esiin tiedotuskampanjoilla, myös perinteisissä tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa, näkyvyyden, luottamuksen ja yhteisöjen sitoutumisen lisäämiseksi; panee tässä yhteydessä merkille, että on tärkeää kehittää erityisesti naisten finanssilukutaitoa, koska finanssiosaamisessa on sukupuolten välisiä eroja, ja ottaa huomioon, että Euroopan komission tekemässä taloustietämystä koskevassa tutkimuksessa[18] miehet saivat EU:ssa keskimäärin 18 prosenttiyksikköä naisia korkeamman pistemäärän; vaatii toimenpiteitä, joilla pyritään saamaan naiset mukaan soveltamaan yhteisöissään paikallisia ja alhaalta ylöspäin suuntautuvia lähestymistapoja sekä edistämään muiden aloitteiden ohella verkostoja, jotka tukevat naisten mukanaoloa; kehottaa toteuttamaan kohdennettuja kampanjoita, joissa tuodaan esiin nykyaikaista naiskuvaa maanviljelyssä, jotta nuoria naisia saataisiin houkuteltua mukaan maatalousalan yritystoimintaan;

---

18 Euroopan komissio, ”Monitoring the level of financial literacy in the EU”, Flash-eurobarometri 525, 2023.

9. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja Euroopan tasa-arvoinstituuttia (EIGE) yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa analysoimaan jatkossakin keskeisiä esteitä naisten työllisyydelle ja yrittäjyydelle, myös syrjäisimmillä alueilla, saarialueilla ja syrjässä olevilla alueilla, ja ehdottamaan inspiroivia toimia näiden kasvun ja vaurauden esteiden poistamiseksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan naisten johtamia yrityksiä tarjoamalla oikeudellista ja teknistä neuvontaa, vaihtamalla parhaita käytäntöjä, auttamalla naisyrittäjiä selviytymään eristyneisyyden aiheuttamista haasteista maaseutualueilla ja vahvistamalla heidän kilpailukykyään sekä lisäämällä naisyrittäjien ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien naisten osuutta EU:n maaseutualueilla;

10. kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään EIGEn analyysejä ja havaintoja naisten yrittäjyydestä ja itsenäisestä ammatinharjoittamisesta kaikissa jäsenvaltioissa, varmistamaan laadukkaiden ja vertailukelpoisten tietojen keruun sekä rahoituksen saantia, yritysten selviytymistä, kasvua, alakohtaista edustusta ja innovointia koskevat johdonmukaiset mittarit, julkaisemaan vertailevat vuosittaiset EU:n ja kansallisen tason tulostaulut edistymisen seuraamiseksi, kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden (mukaan lukien syrjässä olevat alueet, saarialueet, syrjäisimmät alueet ja maaseutualueet) selvittämiseksi ja läpinäkyvyyden edistämiseksi, määrittämään EIGEn dokumentoimat hyvät käytännöt ja yritysten menestystarinat, esimerkiksi mentorointiverkostot, osallistavat investointiohjelmat, naisten liiketoimintakeskukset ja vertaisverkostot, laajentamaan niitä ja levittämään niitä maaseutuympäristöihin, ehdottamaan EIGEn toteamien esteiden (esimerkiksi puutteelliset verkostot, rahoituspäätösten vinoumat, roolimallien puute) pohjalta kohdennettuja rahoitusvälineitä, takausjärjestelmiä ja valmiuksien kehittämisaloitteita toteutukseen liittyvien puutteiden poistamiseksi sekä antamaan kansallisille ja alueellisille viranomaisille teknistä tukea ja kehittämään niiden valmiuksia sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseksi yrittäjyysohjelmissa ja varmistamaan yhdenmukaisuuden EIGEn menetelmien, parhaiden käytäntöjen ja sukupuolten tasa-arvoindeksin puitteiden kanssa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita keräämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja, jotta voidaan varmistaa kattava yleiskuva maaseudun naisten sosioekonomisesta asemasta ja ottaa sukupuoliulottuvuus huomioon suunniteltaessa, pantaessa täytäntöön ja arvioitaessa maaseudun kehittämistä koskevia toimintapolitiikkoja ja ohjelmia; korostaa tällaisten ehdotusten suunnitteluun liittyvien vaikutustenarviointien merkitystä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamistavoitteiden saavuttamisen apuna maaseutualueilla; kehottaa sisällyttämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja EU:n ohjelmien arviointeihin, jotta varmistetaan, että julkiset investoinnit tukevat tehokkaasti naisyrittäjyyttä ja auttavat kuromaan umpeen sukupuolten välisiä eroja rahoituksen saannissa ja taloudellisissa mahdollisuuksissa;

11. tukee säästö- ja investointiunionia koskevaa komission strategiaa sekä osallistavien rahoitusvälineiden, muun muassa EU-merkityn

sijoitussäästötilin, luomista ja laajentamista, jotta voidaan lisätä ja helpottaa naisten johtamien EU:n yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta, ja huomauttaa, että sukupuolten tasa-arvo olisi valtavirtaistettava strategiassa; suhtautuu myönteisesti Finance Europe -merkin käyttöönottoon ja toteaa, että merkki myönnetään sellaisille EU:n pitkäaikaisille sijoitus- ja säästötuotteille, joiden varoista 70 prosenttia sijoitetaan eurooppalaisiin yrityksiin;

12. kehottaa komissiota perustamaan naisyrittäjien rahaston, joka tarjoaa kohdennettua taloudellista tukea ja investointimahdollisuuksia naisjohtoisille yrityksille; korostaa, että tällainen rahasto laajentaisi EIR:n mahdollisuuksia tukea yksityisiä pääomasijoitus- ja riskipääomarahastoja ja edistäisi samalla sukupuolten välisten rahoituksen saantiin liittyvien erojen poistamista ja kilpailukyvyn saavuttamista kaikkialla EU:ssa; kehottaa toteuttamaan naisten hallintoelinpaikkoja koskevan direktiivin[19] mukaisia toimenpiteitä, joilla puututaan sukupuolten eriarvoiseen kohteluun rahoituksen saannissa, mukaan lukien sellaisten sijoittajien eurooppalainen verkosto, jotka ovat tietoisia sukupuolten tasapuolisen edustuksen tärkeästä tarpeesta, sekä erityisiä välineitä ja tavoitteita (esimerkiksi mikrorahoitus, takaukset ja pääoma), jotka on räätälöity naisten johtamille maaseudun pk-yrityksille;

13. korostaa maaseudun naisyrittäjien kykyä luoda paikallistason ideoista rajat ylittäviä menestystarinoita EU:ssa; suhtautuu myönteisesti nykyaikaisten digitaalisten välineiden edistämiseen ja liikkumisen ja kaupan vapauteen EU:ssa, sillä ne helpottavat maaseudun naisten johtamia yrityksiä ja mahdollistavat niiden yhteydet uusiin markkinoihin, rajat ylittävän yhteistyön tekemisen ja yritysten aitojen paikallisten tuotteiden ja palvelujen toimittamisen asiakkaille kaikkialla Euroopassa; panee merkille, että vaikka joillakin paikallisilla tuottajilla on hyödyntämättömiä unionin laajuisia toimintamahdollisuuksia, osallistuminen tällaiseen rajat ylittävään taloudelliseen toimintaan ei ole joissakin jäsenvaltioissa mahdollista maantieteellisistä syistä;

14. toteaa, että digitaaliseen infrastruktuuriin, taitojen kehittämiseen ja osallistaviin digitaalipolitiikan kehyksiin tehtäviin investointeihin liittyy kasvavaa nostetta ja vahvaa sitoutumista, mikä luo kiinnostavia mahdollisuuksia lisätä maaseudun naisten vaikutusmahdollisuuksia ja varmistaa, että he saavat täyden hyödyn digitaalisesta siirtymästä; korostaa, että on tärkeää tehdä kohdennettuja investointeja digitaaliseen infrastruktuuriin, täydennyskoulutus- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksiin, taitojen

---

19 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2381, annettu 23. marraskuuta 2022, pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä (EUVL L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

kehittämiseen ja osallistaviin digitaalipolitiikan kehyksiin, joilla varmistetaan, että maaseutualueiden naiset ja erityisesti saarialueiden ja syrjäisimpien alueiden naiset voivat osallistua täysin digitaaliseen siirtymään, ja kehottaakin tekemään tällaisia investointeja; kehottaa komissiota keventämään hallinnollista taakkaa; korostaa, että sukupuolten tasa-arvo on olennaista onnistuneen digitaalisen siirtymän kannalta, sillä naisten täysipainoinen osallistuminen digitaalialoilla lisää innovointia ja parantaa talouden häiriönsietokykyä; kehottaa komissiota varmistamaan, että sukupuolten tasa-arvo sisältyy kaiken digitaalipolitiikan ja kaikkien taitojen kehittämisohjelmien tavoitteisiin, jotta varmistetaan naisten yhtäläinen hyötyminen kehittyvän digitaalitalouden tarjoamista mahdollisuuksista;

15. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kansalliset koulutusjärjestelmät, myös ammatillisen koulutuksen ja korkea-asteen koulutusjärjestelmät sekä maaseutualueita ja syrjässä olevia alueita palvelevat järjestelmät, tarjoavat vankat mahdollisuudet hankkia digitaalisia taitoja ja saada STEM-aineita koskevaa koulutusta niin, että sekä tytöt että pojat pystyvät hyödyntämään täyttä potentiaaliaan; korostaa tarvetta edistää yrittäjyyttä koskevia uravalintoja – ei-stereotyyppisellä tavalla – ja sisällyttää sukupuolten tasa-arvo ja finanssiosaaminen koulujen opetussuunnitelmiin; korostaa mentorointiohjelmien, naispuolisten roolimallien sekä koulujen, yliopistojen, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden välisten kumppanuuksien merkitystä tyttöjen innostamisessa uran luomiseen STEM-aloilla; vaatii sukupuolten tasa-arvoa koskevien tavoitteiden sisällyttämistä digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaan sekä kohdennettua EU:n ja kansallista rahoitusta, jolla tuetaan naisia ja tyttöjä nousevilla digitaalialoilla, esimerkiksi tekoälyn, datatieteen ja puhtaiden teknologioiden alalla;

16. vaatii kohdennettuja toimenpiteitä, joilla parannetaan naisten mahdollisuuksia saada täydennys- ja uudelleenkoulutusta sekä saada tietoa yrittäjyyskoulutuksesta, EU:n rahoittamista ohjelmista ja yritysten rahoitusjärjestelyistä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmällä alueilla;

17. kehottaa sisällyttämään innovointia maaseutualueilla edistäviin ohjelmiin toimenpiteitä nimenomaisesti naisten kohderyhmän saavuttamiseksi järjestämällä esimerkiksi matalan kynnyksen tiedotuspalveluja, naisille tarkoitettuja innovointityöpajoja ja aktiivista viestintää tilanpitäjinä toimiville naisille;

18. kannustaa jäsenvaltioita tunnustamaan maaseudun naisten perinteiset taidot, kuten vaatteiden valmistuksen ja korinpunonnan, sekä tukemaan niitä merkittävänä kulttuuriomaisuutena, joka säilyttää perinnön ja luo taloudellisia mahdollisuuksia, erityisesti kun otetaan huomioon naisten tärkeät tehtävät maatilamatkailun, käsityöteollisuuden ja artesaanielintarvikkeiden valmistuksen aloilla,

suoramyynnissä ja alueellisissa arvoketjuissa; vaatii investoimaan maaseudun naisille ja tytöille räätälöityihin ammatillisen koulutuksen ohjelmiin, jotka mahdollistavat heille kestävän tulotason ja perheen toimeentulon turvaamisen; korostaa lisäksi, että naiset voivat auttaa kuromaan umpeen digitaalista kuilua ja myös hyödyntää valtavaa potentiaaliaan innovoijina, yrittäjinä ja yhteisöjen johtajina, mikä tasoittaa tietä entistä osallistavampien, elinvoimaisempien ja selviytymiskykyisempien yhteiskuntien syntymiseen;

19. korostaa, että naisen johtaman maaseutuyrityksen tukeminen riskipääomalla, minkä tavoitteena on varmistaa kaikenlaisille naisille täysi osallisuus ja lisätä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan, on vahva merkki luottamuksesta ja se tuo naisyrittäjälle varmuutta ja lisää hänen näkyvyyttään liiketoimintaekosysteemissä; toteaa lisäksi, että enkelisijoittajat voivat auttaa yrittäjiä jo aikaisemmin tarjoamalla siemenrahoitusta, jolla heitä autetaan pääsemään alkuun; panee merkille, että enkelisijoittajat ovat halukkaita ottamaan riskin ja panostamaan uusiin tai sellaisiin ideoihin, joista ei vielä ole näyttöä, erityisesti nähdessään potentiaalia yrityksen perustajan visiossa ja omistautumisessa; korostaa, että tällainen tuki on olennaista maaseutualueilla, joilla yritykset eivät välttämättä täytä tavanomaisia rahoituskriteerejä; muistuttaa, että laajamittainen riskipääoma on keskittynyt kaupunkeihin ja pääomasijoittajat ovat usein kaupunkeihin sijoittautuneita, kun taas enkelisijoittajat toimivat usein paikallisemmin ja heillä on omakohtainen intressi tukea ja lisätä naisten vaikutusvaltaa paikallisten taloudellisten uudistusten edistäjinä;

20. kehottaa toteuttamaan kohdennettuja toimenpiteitä, joilla parannetaan naisten ja erityisesti aloittelevien naisviljelijöiden ja -yrittäjien mahdollisuuksia saada maata, rahoitusta ja koulutusta, mukaan lukien joustavat vaihtoehdot; painottaa, että on poistettava rakenteellisia ja institutionaalisia esteitä, kuten vaikeudet vakiinnuttaa laillinen asema maatalousalan yrityksissä, viljelijäpariskuntien naiset heikompaan asemaan asettavat vero- ja sosiaaliturvasäännöt ja naisille epäedulliset maatilan omistamisen hallinnolliset esteet; korostaa, että yritystoiminnasta kiinnostuneita naisia olisi kannustettava ryhtymään siihen, sillä yrityksen johtaminen voi luoda työpaikkoja ja tuottaa tuloja ja tuoda näin lisäarvoa yhteiskunnalle; kehottaa YMP:n puitteissa rahoitusta saavia maatalousosuuskuntia ja tuottajaorganisaatioita ottamaan hallintoelimissään asteittain käyttöön sukupuolten edustusta koskevat viitearvot, joilla varmistetaan naisten yhtäläiset mahdollisuudet olla mukana päätöksentekorakenteissa; korostaa, että tällainen osallistuminen parantaa maaseudun yritysten kilpailukykyä, sillä se mahdollistaa naisten innovointipotentiaalin ja johtamistaitojen hyödyntämisen;

21. korostaa, että epävarmassa tilanteessa oleville naisille, kuten siirtotyöläisille, erityisesti maatalouden siirtotyöläisille, sekä vammaisille, pitkään työttöminä olleille ja ikääntyneille naisille, olisi

kohdennettava erityisiä ohjelmia, joilla tuetaan heidän mahdollisuuksiaan yrittäjyyteen ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen maaseutualueilla;

22. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään naisten yrittäjyyttä, mukaan lukien erityiset yritysten omistajanvaihdos- ja mentorointiverkostot, ja suunnittelemaan rahoitusohjelmia tai tukitoimia, mukaan lukien keskitetty ohjaus, niin, että ne ovat pienempien yritysten ja sidosryhmien käytettävissä ja että hallinnollinen taakka pysyy kohtuullisena yrityksen kokoon nähden, sillä naisten yritykset ja maatilat ovat keskimäärin pienempiä kuin miesten; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että yksittäisillä ihmisillä tai pienemmillä organisaatioilla on myös mahdollisuus muodostaa yleiskuva rahoitusmahdollisuuksista ja hakea niitä sekä saada apua niin tehdessään; kehottaa komissiota esittämään erityisiä toimenpiteitä nuorten naisviljelijöiden ja maatalouselintarvikealan yrittäjien tukemiseksi, kuten rahallisia kannustimia, ja aloitteita, joilla pyritään vähentämään maanhankinnan ja maatilojen sukupolvenvaihdosten esteitä; korostaa, että sukupolvenvaihdokset ovat avainasemassa, kun halutaan pitää yllä ja kehittää maataloustoimintaa, jolla varmistetaan sekä elintarviketurva että maaseutuyhteisöjen elinvoimaisuus; kehottaa komissiota erityisesti ehdottamaan nuorille naisviljelijöille suunnattuja erityistoimenpiteitä YMP:n puitteissa;

23. kannustaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia hyödyntämään EU:n rakenne- ja investointirahastoja niin, että tukea kohdennetaan naisyrittäjille ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimiville naisille ja heidän toimintaansa edistetään; korostaa, että tarvitaan valistus- ja tiedotuskampanjoita, jotka koskevat maaseudun naisyrittäjille suunnattuja EU:n nykyisiä ja tulevia rahoitusmahdollisuuksia;

24. vaatii perustamaan maaseutualueiden naisjohtoisille mikro- ja pienyrityksille tarkoitetun nopeutetun mekanismin, joka koskee rahoituksen saamista ja mahdollisuutta osallistua julkisiin hankintoihin; korostaa, että tällaiseen mekanismiin olisi kuuluttava hallinnollisen taakan keventäminen ja menettelyjen yksinkertaistaminen sekä liiketoiminnan käynnistämisen mahdollistavan ennakkorahoituksen käyttöönotto; korostaa, että mikroluotoilla on tärkeä rooli siinä, että parannetaan naisten mahdollisuuksia käyttää rahoituspalveluja, sillä ne auttavat saamaan parhaan hyödyn markkinamahdollisuuksista ja sosiaalisista mahdollisuuksista rahoitusmarkkinoille pääsemiseksi; panee tyytyväisenä merkille julkiset ja yksityiset rahastot, jotka toteuttavat sukupuolten tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja osallisuutta koskevaa toimintapolitiikkaa; antaa tunnustusta esimerkeistä, joissa yksityiset rahastot ovat sitoutuneet mittaamaan ja seuraamaan sukupuolten edustusta ja raportoimaan vuosittain julkisesti havainnoistaan;

25. kehottaa komissiota varaamaan asiaankuuluvissa ohjelmissa riittävästi rahoitusta naisten johtamien yritysten tukemiseen maaseutualueilla ja syrjässä olevilla alueilla, erityisesti innovatiivisilla aloilla ja matkailualalla, toteuttamalla mahdollisuuksien mukaan asianmukaisia toimia asiaankuuluvien ohjelmien yhteydessä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan vammaisten henkilöiden, erityisesti naisten, suhteettomaan aliedustukseen työmarkkinoilla ottamalla käyttöön erityistoimia, mukaan lukien riittävät kannustimet ja tukitoimet vammaisia henkilöitä palkkaaville työnantajille ja yrityksille, ottaen huomioon mikro- ja pienyritysten valmiudet; korostaa, että olisi edistettävä vammaisten naisten työllistymistä myös pk-yrityksiin ja itsenäisen ammatinharjoittamisen kautta ottamalla käyttöön kohdennettuja kannustimia ja työpaikkatavoitteita vammaisille henkilöille sekä vammaisten henkilöiden tarpeisiin räätälöityjä koulutuspolkuja;

26. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että vuoden 2027 jälkeisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä tuetaan asianmukaisesti naisyrittäjyyttä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla, myös antamalla rahoitusta muun muassa asiaankuuluvien ohjelmien, kuten YMP:n ja POSEIn, Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, Leader-ohjelman ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, kautta; korostaa, että on tärkeää helpottaa naisten johtamien maaseudun yritysten, osuuskuntien ja yhteisöperustaisten hankkeiden mahdollisuuksia saada EU:n rahoitusta; vaatii lisäksi sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista kaikilla politiikan aloilla ja kaikissa talousarvioissa, koska EU:n toimintapolitiikka voisi silloin todella palvella kaikkia naisia, erityisesti naisyrittäjiä; toistaa, että tarvitaan naisyrittäjyyttä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla koskeva kattava EU:n strategia, ja kehottaa osoittamaan erillisiä varoja ja rahoitusmekanismeja nimenomaisesti tätä strategiaa varten; kehottaa lisäksi komissiota pitämään Leader-ohjelmalle varatut määrärahat ennallaan tai lisäämään niitä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan Leader-ohjelmaa keventämällä paikallisviranomaisten hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistamalla pääsyä ohjelmaan, edistämällä yhteisölähtöisten kehittämishankkeiden paikallista omistajuutta ja kannustamalla naisia osallistumaan paikallisiin toimintaryhmiin;

27. pitää valitettavana, että maaseudun naisyrittäjille ei ole tarjolla riittävästi lastenhoito- ja hoivapalveluja; kannustaa investoimaan hoito- ja hoivainfrastruktuuriin ja edistämään kaikenlaisia perheitä suosivaa toimintapolitiikkaa naisyrittäjien työ- ja yksityiselämän tasapainottamisen tukemiseksi; kannustaa jäsenvaltioita ja alueita kehittämään erityistä syrjäisimpiä alueita koskevaa toimintapolitiikkaa SEUT 349 artiklan mukaisesti, ottaen huomioon niiden eristyneisyyden, väestön ikääntymisen ja palvelujen niukkuuden sekä varmistaen, että toimenpiteet mukautetaan vastaamaan näiden alueiden naisten todellisuutta;

28. toteaa, että yksinkertaistaminen on tärkeää kilpailukyvyn kannalta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita yksinkertaistamaan hallinnollisia ja raportointia koskevia vaatimuksia, jotta naisten johtamat pienyritykset, osuuskunnat ja yhteisöaloitteet voivat saada rahoitusta ilman suhteetonta rasitusta, mukaan lukien keskitetty ohjaus, sekä varmistamaan kohdennetun taloudellisen tuen saannin EU:n rahoitusohjelmien kautta naisten yrittäjyyden edistämiseksi, mukaan lukien erityiset yritysten omistajanvaihdos- ja mentorointiverkostot;

Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen

29. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kattavan, ikätasolle sopivan koulutuksen, digitaalisten taitojen ja aineiden sisällyttämisen koulutukseen, myös maaseutualueilla ja syrjässä olevilla alueilla, ja tarjoamaan vankat mahdollisuudet hankkia digitaalisia taitoja ja STEAM-aineita koskevaa koulutusta sukupuolisensitiivisesti niin, että torjutaan stereotypioita ja tytöt pystyvät hyödyntämään täyttä potentiaaliaan; kehottaa komissiota varmistamaan pojille ja tytöille kattavan ja ikätasolle sopivan seksuaali- ja ihmissuhdekasvatuksen, jossa kyseenalaistetaan sukupuolistereotypiat ja opetetaan suostumuksesta ja oikeuksista, ja varmistamaan samalla vastavuoroiseen kunnioitukseen ja syrjimättömyyteen perustuvan osallistavan koulutuksen ja edistämään nuorten naisten täyttä taloudellista voimaannuttamista, jotta he voivat osallistua yhdenvertaisesti yhteiskuntaan ja työmarkkinoille, koska taloudellisella voimaannuttamisella on keskeinen merkitys kilpailukykyisemmän ja selviytymiskykyisemmän talouden edistämisen kannalta;

30. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan luotettavien, ajantasaisten ja sukupuolen, iän, alueen ja toimialan mukaan eriteltyjen tilastotietojen järjestelmällisen keräämisen, analysoinnin ja levittämisen näyttöön perustuvan julkisen toimintapolitiikan pohjaksi tiiviissä yhteistyössä Eurostatin, kansallisten tilastolaitosten ja alueellisten seurantakeskusten kanssa; on tietoinen tällaisten ehdotusten suunnitteluun liittyvien vaikutustenarviointien merkityksestä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamistavoitteiden saavuttamisen apuna maaseutualueilla;

31. korostaa tekoälyn, verkkoalustojen ja etätyövälineiden muutospotentiaalia naisten taloudellisen osallistumisen helpottamisessa maaseudulla;

32. kehottaa jäsenvaltioita tarjoamaan sukupuolisensitiivistä koulutusta, hätäpalveluja ja infrastruktuuria, jotta voidaan lieventää kriisien vaikutuksia maaseutuyhteisöihin ja syrjässä oleviin ja syrjäisimpiin yhteisöihin;

33. kehottaa komissiota varmistamaan, että kuukautishygieniapakkaukset kuuluvat vakiona sen kaikkiin hätätoimiin kriiseissä;

34. muistuttaa, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin totesi sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista EU:n talousarvioon koskevassa erityiskertomuksessaan nro 10/2021, että komissio ei ollut toteuttanut sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista asiaankuuluvalla tavalla eikä se ollut käyttänyt riittävästi sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja ja indikaattoreita; korostaa erityisesti, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin piti valitettavana, että YMP:n suorien tukien järjestelmä ”ei anna mahdollisuutta toteuttaa

positiivisia toimia naisten hyväksi”, ja totesi, että ”viljelijöille suorina tukina maksetun tulotuen tasa-arvoanalyysi on selvästi tarpeen” ja että siinä ”olisi tarkasteltava esimerkiksi tulonjakoa ja sen suhdetta maanomistukseen, tukikelpoiseen maahan ja tuensaajiin”; toteaa, että pinta-alaperusteisten suorien tukien järjestelmä asettaa naisviljelijät väistämättä epäedulliseen asemaan, koska naisten maatilat ovat keskimäärin pienempiä kuin miesten; on syvästi huolissaan siitä, että tältä osin ei ole tehty juurikaan parannuksia sen paremmin nykyisen YMP:n yhteydessä kuin 16. heinäkuuta 2025 julkaistussa luonnoksessa;

35. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään valistuskampanjoita ja valmiuksien kehittämisohjelmia, joissa käsitellään naisten sosiaalisia ja työelämäoikeuksia, mukaan lukien sosiaaliturvaa, äitiyttä, terveyttä ja työturvallisuutta koskevat oikeudet, erityisesti maaseutualueilla ja syrjässä olevilla alueilla, jotta voidaan vahvistaa naisten täysipainoista ja tietoon perustuvaa osallistumista taloudelliseen ja sosiaaliseen elämään;

Perinteinen kulttuuri ja käsiteollisuustoiminta

36. antaa tunnustusta yhteisöille, jotka säilyttävät paikallista kulttuuriperintöä ja perinteitä ja edistävät ja kannattavat aloitteita, joiden avulla lisätään naisten johtamaa paikallista maanviljelyä sekä säilytetään ja tehdään tunnetuksi perinteistä käsityötaitoa, jonka kehittäjinä ja säilyttäjinä ovat usein paikalliset naisyhdistykset, muun muassa maaseudulla toimivat naisjärjestöt, kulttuuriryhmät, monumentit ja museot; toteaa, että tämä toiminta auttaa olennaisella tavalla monipuolistamaan taloutta, säilyttämään kulttuuri- ja aineetonta perintöä, vahvistamaan kestävää matkailua ja edistämään kulttuurista tunnustamista paikallisyhteisöissä, koska tämä on usein huomaamaton ja aliarvostettu maaseututalouksien ulottuvuus; korostaa lisäksi, että naisten aktiivinen osallistuminen näihin käytäntöihin vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja alueellista identiteettiä sekä lisää maaseutualueiden vetovoimaa;

37. tähdentää järjestäytyneiden naisviljelijöiden ja maaseutualueiden naisten järjestöjen merkitystä maaseutualueiden yritysten ja sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen selkärankana; kehottaa vahvistamaan näitä järjestöjä rakenteellisesti ja ottamaan ne mukaan sukupuolten tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden täytäntöönpanoon, erityisesti koulutus- ja mentorointiohjelmien, terveydenhuollon ja startup-neuvonnan toteuttamiseen;

38. korostaa perinteisten käsityöalojen ja paikallisten kiertotalouksien valtavaa potentiaalia erityisesti epävarmoissa olosuhteissa olevien naisten, muun muassa ikääntyneiden naisten, vammaisten naisten, maahanmuuttajanaisten ja köyhyydessä elävien naisten, kannalta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan sukupolvien välistä ja monikulttuurista yrittäjyyttä ja käsiteollisuuspohjaisia arvoketjuja koulutus-, rahoitus- ja näkyvyystoimilla;

39. korostaa, että monet naisten johtamat yritykset maaseutualueilla ovat kooltaan pieniä ja perustuvat usein monen eri toiminnan harjoittamiselle ja maatalouden monimuotoisuudelle esimerkiksi yhdistämällä maataloutta ja matkailua, käsitöitä tai sosiaalialan palveluja; kehottaa käynnistämään tukiohjelmia, joissa nimenomaisesti otetaan huomioon monien toimintojen yhdistäminen;

40. korostaa, että perinnevaatteisiin, koruompeluun ja kutomiseen liittyvä ammattitaito sekä paikallisten materiaalien ja mallien tuntemus ovat siirtyneet naisten ansiosta sukupolvelta toiselle ja että naiset pitävät kulttuuriperinnön elävänä ja tuovat siihen samalla omaan luovuuttaan ja innovaatioitaan; toteaa, että naiset eivät pelkästään edistä menetelmien säilymistä vaan he myös innostavat uusia sukupolvia arvostamaan aitoutta, laatua ja identiteettiä naisten muodissa heidän koko moninaisuudessaan;

41. kannustaa edistämään maaseutualueiden naisille suunnattuja elinikäisen oppimisen ohjelmia, joilla varmistetaan jatkuvat mahdollisuudet tietämyksen päivittämiseen ja uusien taitojen hankkimiseen; korostaa, että aiemmin hankitun osaamisen virallinen tunnustaminen on tärkeää, jotta voidaan arvostaa muodollisen koulutuksen ulkopuolella saatua kokemusta ja helpottaa työmarkkinoille integroitumista tai uudelleenintegroitumista; suosittaa myös, että toteutetaan erityisiä maaseutualueiden, syrjässä olevien alueiden ja syrjäisimpien alueiden ikääntyneille naisille suunnattuja digitaalista osallisuutta koskevia aloitteita, joilla pyritään kaventamaan sukupolvien välistä ja alueellista digitaalista kuilua ja vahvistamaan samalla heidän itsemääräämisoikeuttaan, osallistumistaan yhteiskunnan toimintaan ja täyttä osallisuuttaan digitaalisessa siirtymässä;

42. panee merkille ruohonjuuritason toimet, joilla pyritään säilyttämään perinteisiä maatalousmenetelmiä ja käsityöläisyyttä mutta jotka lisäksi ilmentävät elävästi kulttuuriperintöä ja osoittavat usein kunnioitusta naisten ja tyttöjen saavutuksille yhteisön ja yleisesti ihmiskunnan kannalta;

43. korostaa, että maaseutualueilla on tärkeää edistää elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia ikääntyneiden maaseudun naisten hyvän mielenterveyden tukemiseksi;

44. kehottaa esittelemään näkyvämmin naiskäsityöläisten ja -viljelijöiden osaamista ja omistautumista, sillä nämä yhteisöt luovat matkailijoita houkuttelevia ainutlaatuisia kiinnostuksen kohteita, mikä synnyttää kestäviä taloudellisia mahdollisuuksia ja konkreettisia esimerkkejä maaseudun kulttuuriperinnöstä;

45. kehottaa antamaan enemmän tukea vuosisataisten käsityöperinteiden, kuten kutomisen, koruompelun, keramiikan, pienimuotoisen elintarviketuotannon ja maatilalla tapahtuvan elintarvikkeiden jalostuksen, sekä paikallisten arvoketjujen ja

maatilamatkailun säilyttämiselle, josta lukuisat naisten johtamat maaseudun yhdistykset ovat huolehtineet; toteaa, että maaseudulla toimivilla naisjärjestöillä on tärkeä rooli kulttuuriperinnön säilyttämisessä ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisessä, ja panee merkille Irlannissa saavutetun menestyksen, josta ovat esimerkkeinä Irish Countrywomen’s Association ja paikallisten naistenpajojen toiminta maaseudun naisten taitojen, yhteisöllisen osallistumisen ja taloudellisten mahdollisuuksien edistämisessä; kehottaa komissiota tunnustamaan nämä aloitteet ja tukemaan niitä kaikkialla EU:ssa yhtenä keinona vahvistaa maaseudun taloutta, säilyttää perinteisiä käsityöammatteja ja lisätä maaseudun naisten vaikutusmahdollisuuksia;

46. kannattaa sitä, että YMP:n strategiasuunnitelmien puitteissa luodaan erityinen maaseutualueiden naisille suunnattu, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettava temaattinen alaohjelma, jonka tavoitteena on edistää naisten työllisyyttä ja yrittäjyyttä hyödyntämällä maatilamatkailuun, ”digitaalisten kylien” kehittämiseen ja kestävän maatalouden edistämiseen liittyviä mahdollisuuksia, parantamalla naisviljelijöiden mahdollisuuksia saada maata ja luottoja ja hyödyntää rahoitusvälineitä ja hankkia taitoja ja ammatillista osaamista koulutusohjelmien ja neuvontapalvelujen avulla sekä lisäämällä naisten osallistumista paikallisiin toimintaryhmiin ja Leader-ohjelman puitteissa kehitettyihin alueellisiin kumppanuuksiin;

47. kehottaa sisällyttämään maaseudun naisten harjoittaman tekstiili- ja käsityöläisalojen toiminnan jäsenvaltioiden ja alueiden talouden kehittämissuunnitelmiin ja korostaa yksityisen sektorin kumppanuuksien merkitystä markkinoille pääsyn laajentamisessa;

48. kehottaa komissiota tarjoamaan saarialueilla sekä syrjässä olevilla ja syrjäisimmillä alueilla tietoa EU:n tasolla saatavilla olevista rahoitus- ja muista välineistä, joilla edistetään yrittäjyyttä, kannustetaan näiden alueiden naisia osallistumaan yrittäjyyshankkeisiin ja edistetään mahdollisuuksia itsenäiseen ammatinharjoittamiseen;

49. kannustaa edistämään vapaaehtoisia merkintöjä sellaisille syrjäisten saarialueiden pienvalmistajien tuotteille, joiden tuotannossa, jalostuksessa tai markkinoinnissa naiset ovat merkittävässä roolissa, ja nostamaan näitä tuotteita esiin; ehdottaa, että tällaisia merkintöjä kehitettäisiin etenkin yhteisöjen tuotantoa koskevien aloitteiden yhteydessä, jotta voitaisiin vahvistaa naisten yritystoimintaa osana paikallista arvonmuodostusta ja markkinointia; suosittaa yhteyden luomista tällaisten merkintöjen ja olemassa olevien alueiden brändien ja hankkeiden välille, jotta voidaan helpottaa toteutusta ja hyväksyntää;

Maatalous, kalastus ja maatalouselintarvikkeiden toimitusketju

50. pitää arvossa maa- ja kalataloudessa toimivien naisten sisukkuutta ja siihen liittyvää panosta yhteiskuntien ruokkimiseen, paikallistalouksien vahvistamiseen ja yhteisöjen lujittamiseen kaikkialla EU:ssa ja erityisesti maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla;

51. korostaa tarvetta tuoda jatkuvasti näkyvämmin esille naisten osallistumista maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen, muun muassa perhetiloilla, sekä edistää sen tunnustamista ja arvostusta; kehottaa jäsenvaltioita poistamaan naisten maanomistukseen ja perimykseen liittyvät käytännön esteet, jotta voidaan taata eri sukupuolille tasapuoliset mahdollisuudet saada maata, luottoja, YMP:n ja koheesiopolitiikan varoja, neuvontapalveluja, innovaatiotukea ja perintöoikeudet; korostaa, että YMP:n on vastattava paremmin sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista ja sukupuolten tasa-arvoa koskevia periaatteita; korostaa, että on tärkeää varmistaa, että YMP:n tukitoimilla tarjotaan kohdennettua, sukupuolitietoista tukea naisviljelijöille, muun muassa maatilojen neuvontapalveluja sekä työterveyttä ja -turvallisuutta, äitiys- ja omaishoitovapaata, mielenterveyttä ja terveyspalvelujen saantia koskevaa opastusta; kehottaa etujärjestöjä edistämään ja tuomaan esiin naisten osallistumista edustajina ja tiedottajina, sillä etujärjestöjen kautta naisten mukanaolo maataloudessa ja maaseutualueilla tulee oikein esille; vaatii ottamaan huomioon naisten tekemän maataloustyön, erityisesti puolisoiden ja kumppaneiden avustamiseksi tehtävän työn, jotta varmistetaan naisten työn ja oikeuksien parempi arvostus; korostaa, että vuosikausien työskentelystä ja arvokkaasta kokemuksesta huolimatta monet naiset eivät pääse johto- tai päätöksentekoasemiin;

52. korostaa, että maatilojen johtotehtävistä vastaavat edelleen valtaosin miehet, mikä tuo selvästi esiin naisten aliedustuksen maatalousalan johtotehtävissä; katsoo, että tämä tilanne korostaa kiireellistä tarvetta julkiselle toimintapolitiikalle ja erityisvälineille, joilla edistetään naisten pääsyä johto- ja päätöksentekotehtäviin, varmistetaan yhtäläiset mahdollisuudet, tunnustetaan naisten osaaminen ja kannustetaan sukupolvenvaihdoksiin; korostaa, että maaseutualueiden naisilla, myös vammaisilla naisilla, on keskeinen rooli paikallisyhteisöjä ylläpitävässä taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa; toteaa, että he ovat siitä huolimatta edelleen aliedustettuina päätöksentekorakenteissa; suosittaa sisällyttämään maatalouden ja maaseudun kehittämisen tukiohjelmiin selkeät tavoitteet miesten ja naisten tasapuoliselle osallistumiselle maatilojen ja alkutuotanto-organisaatioiden johtotehtäviin;

53. huomauttaa, että monella maatilalla työskentelevällä puolisolla ei ole riittävää suojaa avio- tai asumuseron tai puolison kuoleman varalta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään yhteistyössä

maatalousalan eturyhmien kanssa malleja, joissa otetaan paremmin huomioon sosiaaliturva, yhteisyrittäjyys ja perintöoikeudet;

54. kehottaa jäsenvaltioita keräämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja maanomistuksesta, maatalouden johtamisesta ja naisten epävirallisesta panoksesta, jotta voidaan lisätä naisten vaikutusmahdollisuuksia ja edistää tietoon perustuvia toimintapoliittisia päätöksiä, joissa otetaan huomioon naisten vahvuus ja osaaminen; suhtautuu myönteisesti komission suunnitelmaan perustaa maatalousmaata käsittelevä EU:n seurantakeskus; suhtautuu myönteisesti komission jäsenen Hansenin maataloutta ja elintarvikkeita koskevassa visiossaan esittämään ehdotukseen maatalousmaata käsittelevän eurooppalaisen seurantakeskuksen perustamisesta ja korostaa, että kyseisen keskuksen olisi kerättävä sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja; kehottaa komissiota arvioimaan sellaisia toimintapolitiikan puutteita, joiden vuoksi naiset eivät pysty hankkimaan tai perimään maata, ja antamaan politiikkasuosituksia näiden puutteiden poistamiseksi; kehottaa komissiota erityisesti ehdottamaan nuorille naisviljelijöille suunnattuja erityistoimenpiteitä YMP:n puitteissa;

55. kehottaa komissiota esittämään erityistoimenpiteitä nuorten naisviljelijöiden ja maatalouselintarvikealan yrittäjien tukemiseksi, kuten rahallisia kannustimia ja aloitteita, joilla pyritään vähentämään rakenteellisia ja kulttuurisia maanhankinnan ja maatilojen sukupolvenvaihdosten esteitä; korostaa, että sukupolvenvaihdokset ovat avainasemassa, kun halutaan pitää yllä ja kehittää maataloustoimintaa, jolla varmistetaan sekä elintarviketurva että maaseutuyhteisöjen elinvoimaisuus; vaatii kasvattamaan erityisesti naisviljelijöitä tukeville toimenpiteille varattua osuutta YMP:n määrärahoista ja edistämään näin sukupuolten tasa-arvoa maaseutualueilla ja lisäämään naisten sosioekonomista osallisuutta maataloudessa; kehottaa komissiota erityisesti ehdottamaan nuorille naisviljelijöille suunnattuja erityistoimenpiteitä YMP:n puitteissa, koska tällä hetkellä on mahdotonta asettaa naisia etusijalle Euroopan maatalouden tukirahaston nuorten viljelijöiden ohjelmassa;

56. kannattaa erityisesti sitä, että tulevaan YMP:n talousarvioon sisällytetään erityistoimenpiteitä nuorille naisviljelijöille, varsinkin syrjäisimmillä alueilla, jotta voidaan parantaa luottojen, maan ja innovaatioiden saatavuutta ja varmistaa sukupolvenvaihdokset alueilla, joilla maanviljelystä luopuminen on erityisen suuri uhka;

57. vaatii jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallishallinnon viranomaisia erityisesti antamaan maaseutualueiden naisille tietoa, koulutusta ja tukea, jotta he voivat olla mukana oman alueensa päätöksenteko- ja neuvotteluelimissä, esimerkiksi kunnanvaltuustoissa ja koululautakunnissa sekä osuuskuntien ja ammattiyhdistysten hallituksissa;

58. kehottaa ottamaan käyttöön sukupuolitietoisia valintaperusteita ja erityisiä toimenpiteitä YMP:n kummankin pilarin puitteissa naisviljelijöiden ja maaseudun naisjohtoisten yritysten tukemiseksi erillisten tiedotus- ja neuvontapalvelujen avulla;

59. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja alue- ja paikallisviranomaisia varmistamaan sosiaalisen ja taloudellisen osallisuuden parantamisen maaseutualueilla ja varmistamaan naisten ja haavoittuvimpien ryhmien yhtäläiset mahdollisuudet ja aktiivisen osallistumisen; korostaa, että EU:n varat on tärkeää käyttää siihen, että kehitetään selviytymiskykyisiä, kestäviä ja hyvin yhteenliitettyjä alueita, jotka pystyvät takaamaan turvallisten, esteettömien ja laadukkaiden julkisten ja yksityisten hyödykkeiden ja palvelujen yleisen saatavuuden, mukaan lukien koulutus, terveydenhuolto, liikkuvuus, digitaalinen infrastruktuuri ja sosiaalipalvelut, jotta voidaan vahvistaa paikallista talouskehitystä ja alueellista yhteenkuuluvuutta, maaseutualueiden vetovoimaa ja niiden panosta koko yhteiskunnan hyvinvointiin, ja kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tämän;

60. korostaa, että hyvät yhteydet ovat maaseutualueilla olennaisia paitsi talouskehityksen myös turvallisuuden ja terveyden kannalta, ja toteaa, että luotettavien viestintäverkkojen ansiosta voidaan puuttua tilanteisiin, joissa esiintyy sukupuolistunutta väkivaltaa, varmistaa pääsy ajoissa sairaanhoitoon hätätilanteissa sekä parantaa yleistä turvallisuutta ja hyvinvointia; kehottaa jäsenvaltioita asettamaan etusijalle investoinnit digitaalisiin yhteyksiin ja liikenneyhteyksiin osana pyrkimyksiä luoda osallistavia ja turvallisia maaseutuyhteisöjä;

61. toteaa jälleen, että maatalous-, karjankasvatus-, kalastus-, meri- ja ympäristöalan ammateista on tehtävä houkuttelevampia erityisesti naisille syrjäisimmillä alueilla, sillä niillä on organisatorinen merkitys taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta, ja että nuorempien sukupolvien on saatava jatkuvaa tukea;

62. painottaa, että useimpien maataloudessa käytettävien välineiden, työkalujen ja materiaalien suunnittelu perustuu keskivertomiesten ominaisuuksiin ja tämä rajoittaa naisten mahdollisuutta käyttää niitä turvallisesti ja tehokkaasti; pitää valitettavana, että tällainen sukupuolisensitiivisen suunnittelun puute lisää naisiin kohdistuvien fyysisten vaatimusten kohtuuttomuutta ja vähentää heidän kiinnostustaan maatalouteen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan ergonomisten välineiden ja naisten tarpeisiin suunniteltujen materiaalien kehitystä ja tarjontaa;

63. korostaa, että maatalousammateista on tehtävä houkuttelevampia, erityisesti nuoremmille sukupolville ja naisille; katsoo, että on olennaisen tärkeää poistaa stigmaa maanviljelystä ammattina levittämällä tietoa siitä, että nykyaikainen maanviljely tarkoittaa myös yrittäjyyttä, innovointia ja lisäarvon tuottamista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään strategioihinsa ja aloitteisiinsa toimenpiteitä, joilla edistetään maatalousammatteja

mahdollisina ja kannattavina uravaihtoehtoina, joissa yhdistyvät perinteiset ja yrittäjyyden ulottuvuudet;

Yhtäläiset mahdollisuudet käyttää infrastruktuuria ja palveluja sekä saada sosiaalista suojelua

64. korostaa, että infrastruktuurin ja laadukkaiden palvelujen, kuten nopeiden internetyhteyksien, luotettavan ja kestävän liikenteen, vesihuollon, lastenhoitopalvelujen ja koulutuksen, ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden hoivapalvelujen, oikea-aikaisten sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen sekä muiden peruspalvelujen, kuten posti- ja pankkipalvelujen, tasapuolinen saatavuus on olennaisen tärkeää, jotta saarialueilla, maaseutualueilla sekä syrjässä olevilla ja syrjäisimmillä alueilla asuvat naiset voivat osallistua talouselämään sekä koulutus- ja kansalaistoimintaan; toteaa, että on tärkeää varmistaa, että maaseutualueilla toimii lähikouluja; kehottaa jäsenvaltioita kuulemaan paikallisväestöä, kun julkisia kouluja ollaan mahdollisesti lakkauttamassa, ja ehdottamaan toimivia vaihtoehtoja tällaisissa tapauksissa; kehottaa ottamaan käyttöön maaseutua koskevaa sukupuolisensitiivistä liikkuvuuspolitiikkaa, mukaan lukien turvallinen, luotettava ja kohtuuhintainen julkinen liikenne, kutsupalvelut sekä turvalliset pysäkit ja reitit, ja toimenpiteitä häirinnän ehkäisemiseksi ja torjumiseksi; kehottaa komissiota kehittämään politiikkatoimia ja välineitä, joiden avulla varmistetaan näiden alueiden yhteydet, syrjäisimpien alueiden osalta erityisesti liikennettä koskevan POSEI-rahoitusohjelman avulla, jotta voidaan turvata oikeus jäädä kotiseudulle, luoda kaikille, erityisesti naisille, edellytykset jäädä näille alueille sekä luoda ja laajentaa koulutukseen, työllisyyteen ja yrittäjyyteen liittyviä mahdollisuuksia;

65. toteaa, että naisten yrittäjyyteen ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen tarvittavan työ- ja yksityiselämän tasapainon saavuttamiseksi on tärkeää mahdollistaa kotitöiden ja hoitovastuiden tasapuolinen jakaminen; kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia investoimaan yhteiskunnallisiin yrityksiin, osuuskuntiin ja hoivapalveluihin liittyviin liiketoimintamalleihin, joilla lisätään maaseudun naisten toimintamahdollisuuksia ja vastataan samalla paikallisiin tarpeisiin, ja tarjoamaan asianmukaista lasten- ja vanhustenhoitoa ja tukemaan yhteisöjen hyvinvointia; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön Barcelonan tavoitteet ja varmistamaan, että nämä tarpeet katetaan investoimalla saavutettaviin, kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin hoitopalveluihin; on tyytyväinen joidenkin jäsenvaltioiden tältä osin jo toteuttamiin toimiin ja kehottaa niitä saattamaan työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskevan direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panemaan sen täytäntöön kaikilta osin; kehottaa komissiota valvomaan tätä tehokkaasti;

66. korostaa, että naisten yrittäjyys Euroopan vuoristoisilla ja väestökadosta kärsivillä alueilla lisää korkealla sijaitsevien yhteisöjen

elinvoimaa ja auttaa pitämään vuoristokylät elävinä, suojelemaan herkkiä ekosysteemejä ja varmistamaan, että elämä näillä ylänköalueilla on täynnä mahdollisuuksia ja ylpeyttä, sekä varmistamaan naisten erityisten resurssien ja palvelujen hyvän saatavuuden;

67. panee merkille, että kausitaloudet, joihin liittyy sadonkorjuun ja matkailun kaltaisia toimintoja, sekä väestökato lisäävät entisestään naisten ja tyttöjen eristyneisyyttä ja haavoittuvuutta; korostaa, että näiden esteiden poistaminen parantamalla yhteyksiä, kohdentamalla rahoitusta ja luomalla paikallisia tukiverkostoja on olennaista, jotta voidaan hyödyntää naisyrittäjien täyttä potentiaalia vuoristoalueilla;

68. toteaa, että lomittajapalvelut ovat monissa jäsenvaltioissa riittämättömät, mikä vaikuttaa erityisesti naisviljelijöihin; kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan näitä palveluja;

69. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tutkimaan maaseutualueille sopivia uudenlaisia ylisukupolvisia asumiskonsepteja, joissa yhdistyvät asuminen, hoiva ja yhteisöllisyys nuorten perheiden ja ikääntyneiden kesken samalla kun ne luovat uusia sysäyksiä maaseudun kehittämiseen;

70. korostaa, että terveydenhuollon, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvien palvelujen ja mielenterveyspalvelujen, rajallinen saatavuus vaikuttaa suhteettomasti maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla asuviin naisiin, pahentaa jo olemassa olevaa eriarvoisuutta ja heikentää naisten mahdollisuuksia käyttää perusoikeuksiaan täysipainoisesti; korostaa, että myös lääketieteellisen infrastruktuurin niukkuus, terveydenhuollon ammattihenkilöiden puute sekä maantieteelliset ja liikenteelliset esteet haittaavat oikea-aikaisen ja riittävän hoidon saamista; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan keskeisten terveydenhuoltopalvelujen yhdenvertaisen ja oikea-aikaisen saatavuuden, kohtuuhintaisuuden ja jatkuvuuden näillä alueilla edistämällä innovatiivisia ratkaisuja, kuten liikkuvia klinikoita, paikallisia yksiköitä ja terveydenhuollon etäpalveluja ja vahvistamalla perusterveydenhuollon yksiköitä sekä tarvittaessa rajat ylittäviä hoitojärjestelyjä ja kohdennettuja ennaltaehkäisyohjelmia, terveydenhuollon tasapuolisen saatavuuden ja sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden varmistamiseksi; korostaa myös, että on tärkeää varmistaa riittävien mielenterveyden tukipalvelujen saatavuus ja näiden alueiden naisten erityistarpeisiin räätälöidyt palvelut, jotta voidaan vastata eristyneisyyden, stressin ja loppuunpalamisen kohonneeseen riskiin;

71. toteaa, että vammaiset naiset ovat aliedustettuina yrittäjyydessä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että koulutus- ja työmahdollisuudet, maaseudun yritystukipalvelut, koulutusohjelmat ja verkostoitumistapahtumat ovat eri tavoin vammaisten naisten

saavutettavissa; korostaa, että digitaalinen yrittäjyys ja etätyömahdollisuudet voivat olla erityisen hyödyllisiä liikuntarajoitteisille naisille maantieteellisesti eristyneillä alueilla; kannustaa vaihtamaan alueiden välillä parhaita käytäntöjä yrittäjyystuen mukauttamisesta vammaisille naisille; toteaa, että esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen maaseudun liiketoimintaympäristöissä hyödyttää vammaisten yrittäjien lisäksi myös ikääntyviä yrittäjiä ja laajempaa yhteisöä;

72. korostaa, että itäisillä raja-alueilla on erityisiä taloudellisia haasteita, muun muassa rajalliset työllistymismahdollisuudet ja palkkaerot; kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota näiden alueiden naisten ja nuorten korkeaan työttömyyteen, joka ylittää huomattavasti EU:n keskiarvon; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään kohdennettuja ohjelmia, joilla tuetaan yrittäjyyttä, helpotetaan nuorten naisviljelijöiden mahdollisuuksia saada maata ja rahoitusta sekä varmistetaan YMP:n ja koheesiopolitiikan välineiden tehokas käyttö näiden alueiden selviytymiskyvyn ja kehityksen vahvistamiseen;

73. korostaa, että naiset ovat edelleen valtaosin vastuussa hoito- ja hoivatyöstä ja he hoitavat niin sairaita sukulaisia, lapsia kuin ikääntyneitä henkilöitä; toteaa, että tämä saa naiset liian usein keskeyttämään työuransa tai luopumaan siitä; korostaa tarvetta kehittää ja asettaa saataville kohtuuhintaisia ja laadukkaita palveluja, erityisesti lastenhoitopalveluja, jotka helpottavat työ- ja yksityiselämän yhteensovittamista, mukaan lukien yrittäjyyshankkeiden jatkaminen;

74. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita perustamaan YMP:n puitteissa verkossa saatavilla olevan integroidun keskitetyn asiointipisteen, jossa on maaseutualueiden naisille tarkoitettu erityinen osio; korostaa, että tähän välineeseen olisi kuuluttava vuorovaikutteinen kartta käytettävissä olevista rahoitusvälineistä, standardoidut hakemusmallit ja neuvontapalvelut liiketoimintasuunnitelmien ja hankkeiden valmistelua varten;

75. katsoo, että koheesiopolitiikalla olisi lisättävä vielä enemmän EU:n syrjäisimmillä alueilla asuvien naisten vaikutusmahdollisuuksia ja edistettävä sukupuolten tasa-arvoa sekä sukupuolten tasa-arvoa syrjäisimmillä alueilla koskevan EU:n strategian tehokasta täytäntöönpanoa;

76. korostaa, että pienillä saarilla naisyrittäjien panos on avainasemassa sosiaalisessa yhteenkuuluvuudessa, kestävyydessä, paikallisidentiteetin vahvistamisessa ja kestävässä kehityksessä; toteaa, että saarialueiden ja syrjässä olevien alueiden maantieteellisesti suppeat markkinat rajoittavat maatalouden kehittämistä ja sen myötä naisten yrittäjyysaloitteita tällä alalla ja ne aiheuttavat haasteen yritystoiminnalle; kehottaa tässä yhteydessä EU:n poliittisia päättäjiä ja kansallisia viranomaisia suuntaamaan

huomiotaan tähän, jotta voidaan taata tasavertaiset toimintaedellytykset saarialueilla ja syrjässä olevilla maaseutualueilla toimiville naisyrittäjille;

77. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan itsensä työllistäville naisille sekä maatalous- ja käsityöalan mikroyrityksissä toimiville avustaville puolisoille ja kumppaneille sosiaalisen suojelun tosiasiallisen saatavuuden, mukaan lukien riittävät eläkkeet ja perhevapaat sekä äitiys-, vanhempain- ja eläkeoikeuksien saanti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti;

Väkivalta

78. tuomitsee kaikenlaisen sukupuolistuneen väkivallan, sillä se loukkaa naisten perusoikeuksia ja estää naisten itsemääräämisoikeuden toteutumista ja taloudellisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä muun muassa yrittäjyyden avulla; kehottaa jäsenvaltioita asettamaan etusijalle väkivaltaa kokeneille maaseudun naisille tarkoitetun kohdennetun tuen, suojelutoimenpiteet ja saatavilla olevat resurssit ja varmistamaan heidän turvallisuutensa, ihmisarvonsa ja oikeussuojansa toteutumisen, myös konfliktin jälkeisten elpymis- ja rauhanrakennustoimien yhteydessä; korostaa, että naisten työn luonne ja edellytykset maaseutu- ja saarialueilla sekä fyysinen eristyneisyys lisäävät naisten riskiä altistua sukupuolistuneelle väkivallalle; vaatii laajamittaista ennaltaehkäisyä, mukaan lukien perheväkivaltaa, taloudellista väkivaltaa, seksuaalista väkivaltaa ja henkistä väkivaltaa koskeva tiedotus, ja kehottaa varmistamaan palvelujen, esimerkiksi auttavien puhelinten, tukipalvelujen ja turvakotien saatavuuden sekä tehokkaat toimenpiteet rankaisemattomuuden lopettamiseksi; korostaa, että maaseutualueilla tarvitaan kohdennettuja kampanjoita, joilla lisätään tietoa sukupuolistuneesta väkivallasta ja torjutaan sitä, erityisesti yhteisöissä, joissa perinteiset sukupuoliroolit ja taloudellinen tai perheriippuvuus usein estää naisia hakemasta apua tai poistumasta väkivaltatilanteista; kehottaa jälleen EU:ta ja kaikkia jäsenvaltioita ratifioimaan ja panemaan täytäntöön Istanbulin yleissopimuksen ja varaamaan sitä varten riittävästi rahoitusta sekä varmistamaan naisten yhtäläiset mahdollisuudet saada palveluja maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla;

79. korostaa, että naisten ja lasten on tärkeää saada luottamuksellisia palveluja maatalousyhteisöissä ja päästä turvakoteihin perheväkivaltaa kohdatessaan; palauttaa mieliin Istanbulin yleissopimuksella määritetyn turvakoteja koskevan vaatimuksen, joka on yksi perhepaikka 10 000:ta asukasta kohti; pitää valitettavana, että maaseutualueilla tällaisia turvakoteja on saatavilla vain rajallisesti; kehottaa jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia tarjoamaan riittävästi taloudellista tukea ja resursseja naisasioihin erikoistuneille järjestöille, jotta kyseisillä alueilla voidaan perustaa ja pitää yllä turvakoteja ja jotta niillä voidaan taata palvelun jatkuminen; kehottaa jäsenvaltioita ja

paikallisviranomaisia edistämään aktiivisesti kunnioitukseen, ihmisarvoon ja keskinäiseen ymmärrykseen perustuvaa kulttuuria ja kiinnittämään erityistä huomiota maaseutuyhteisöjen sekä naisista ja tytöistä koostuvien haavoittuvassa asemassa olevien yhteisöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen; korostaa, että avoin vuoropuhelu, selviytyjäkeskeinen tarinankerronta, kollektiivinen vastuu väkivallan ehkäisemisestä ja myönteiset koulutusaloitteet voivat edistää empatiaa ja kollektiivista paranemista;

80. kehottaa jäsenvaltioita sellaisten muistomerkkien pystyttämistä, jotka kuvaavat naisten historiallista tuskaa ja kärsimystä sodan jälkeisissä konflikteissa, mukaan lukien maantieteellisesti haavoittuvilla alueilla, kuten maaseutualueilla, tehdyt rikokset;

81. kehottaa ottamaan käyttöön toimenpiteitä, joilla tuetaan selviytyjien taloudellista riippumattomuutta, mukaan lukien kohdennettu koulutus, työnvälitys, yrittäjyysavustukset ja mikroluotot, jotta he voivat päästä tai palata turvallisesti työmarkkinoille;

82. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385[20] täytäntöönpanossa otetaan kaikin tavoin huomioon uhrien erityistarpeet maaseutu- ja saarialueilla; korostaa, että on tärkeää ottaa maaseutunäkökohdat huomioon kansallisissa täytäntöönpanosuunnitelmissa; kehottaa jäsenvaltioita käyttämään EU:n rahoitusvälineitä, kuten koheesiopolitiikan ja maaseudun kehittämisen rahastoja, sukupuolistuneen väkivallan torjuntatoimien tukemiseen, mukaan lukien kohdennettujen strategioiden kehittäminen, jotta voidaan varmistaa yhtäläinen oikeussuoja, suojelu ja tuki näillä alueilla asuville uhreille, esimerkiksi uhreille tarkoitettujen liikkuvien tukiyksiköiden, maaseudun auttavien puhelimien, yhteisöpohjaisten palvelujen ja maaseutuväestölle suunnattujen tiedotuskampanjoiden avulla; korostaa, että on kurottava umpeen digitaalinen kuilu ja parannettava infrastruktuuria ilmoittamisen ja palvelujen saatavuuden helpottamiseksi;

83. korostaa, että puolisonsa/kumppaninsa maatilalla työskentelevien naisten taloudellista riippuvuutta pahentaa se, että heillä ei ole virallista asemaa tai heidän asemansa on heikompi; toteaa, että samankaltainen perheväkivallan ja taloudellisen väkivallan riskiä lisäävä vaikutus on sillä, että naisten työllisyysaste on pienempi, maan perimiselle tai maatilan sukupolvenvaihdokselle on esteitä ja luottojen ja rahoituksen saanti on rajoitettua;

84. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että naisten yrittäjyyttä maaseutualueilla, vuoristoalueilla, rajaseutualueilla, saarialueilla ja syrjäisimmillä alueilla tuetaan täysipainoisesti vuoden

---

20 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1385, annettu 14. toukokuuta 2024, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta (EUVL L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj).

2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa; muistuttaa, että sukupuolten tasa-arvo on valtavirtaistettava kaikkiin monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin; korostaa tarvetta varmistaa, että EU:n rahoitusohjelmiin, kuten EAKR:ään, ESR+:aan, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon, Interreg-ohjelmaan ja erityisesti YMP:hen, koheesiopolitiikkaan, Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan, sisältyy erityistoimenpiteitä, joilla pyritään edistämään naisten aktiivista osallistumista, tukemaan maaseutuyritysten perustamista ja vakiinnuttamista sekä edistämään innovointia ja digitalisaatiota; korostaa myös, että on tärkeää helpottaa naisten mahdollisuuksia saada EU:n varoja yksinkertaisella ja tehokkaalla tavalla niin maatalousyrityksissä kuin myös osuuskunnissa, paikallisissa yhdistyksissä ja naisten johtamissa yhteisöhankkeissa alueellisen yhteenkuuluvuuden, sukupuolten tasa-arvon sekä maaseutu- ja saarialueiden ja syrjäisimpien yhteisöjen taloudellisen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi; kehottaa tässä yhteydessä komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan erityisesti maaseutualueiden naisille suunnattujen rahoitusmahdollisuuksien näkyvyyttä ja saavutettavuutta muun muassa kohdennetuilla tiedotus- ja edistämiskampanjoilla, joilla pyritään lisäämään tietoisuutta ja käyttöönottoa; suhtautuu myönteisesti EIP:n äskeiseen ilmoitukseen kahden uuden sosiaalisen tavoitteen eli sukupuolten tasa-arvon ja naisten taloudellisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen sisällyttämisestä sen kestävyysjoukkolainakehykseen, mikä on edistysaskel sukupuoliulottuvuuden sisällyttämisessä rahoitukseen;

85. vastustaa jyrkästi koheesiopolitiikan rahoituksen keskittämistä, koska naisten tuki koheesiopolitiikan varoista riippuisi silloin kansallisten hallitusten hyvästä tahdosta ja niiden suorittamasta kohdentamisesta sen sijaan, että varat kohdennettaisiin alueellisella tasolla; kehottaa tässä yhteydessä komissiota ja jäsenvaltioita kunnioittamaan monitasohallinnon periaatteita ja paikkalähtöisiä ratkaisuja sekä kumppanuusperiaatetta perussopimuksia noudattaen;

86. tukee säästö- ja investointiunionia koskevaa komission strategiaa sekä osallistavien rahoitusvälineiden, muun muassa EU-merkityn sijoitussäästötilin, luomista ja laajentamista, jotta voidaan lisätä ja helpottaa EU:n yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta; peräänkuuluttaa räätälöityä sijoitussäästötiliä, joka on suunniteltu erityisesti köyhillä alueilla asuville naisille;

87. suhtautuu myönteisesti kaikkiin toimiin, joissa annetaan arvoa naisviljelijöiden omistautumiselle ja edistetään tietoisuutta eurooppalaisiin perinteisiin perustuvista kestävistä maatalouskäytännöistä;

88. korostaa, että naisten yrittäjyyttä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla edistävissä toimintapolitiikoissa on

omaksuttava intersektionaalinen lähestymistapa, jossa tunnustetaan, että naisten kokemuksia ja mahdollisuuksien saantia muovaavat monet risteävät tekijät;

89. korostaa, että EU:n eri aloitteet ja rahoitusjärjestelmät on suunniteltava ja toteutettava intersektionaalista lähestymistapaa noudattaen ja että on pyrittävä poistamaan naisten kohtaamia monia päällekkäisiä esteitä ja varmistettava, ettei yhtäkään naisyrittäjää suljeta ulkopuolelle tai jätetä ilman asianmukaista tukea;

90. korostaa, että on tärkeää saada kaikki rahoitusjärjestelmän toimijat liikkeelle naisten rahoituksen saannin parantamiseksi, ja kannustaa laatimaan tätä varten yhtäläistä rahoituksen saantia koskevan eurooppalaisen peruskirjan;

91. toistaa, että EU:n on hyväksyttävä kattava ja yhdennetty strategia, joka koskee naisten yrittäjyyttä maaseutu- ja saarialueilla sekä syrjäisimmillä alueilla ja jossa määritetään selkeät ja mitattavissa olevat tavoitteet ja koordinoidut toimenpiteet EU:n eri rahoitusvälineitä varten; pyytää osoittamaan tälle strategialle erityisiä, jatkuvia ja riittäviä varoja sekä näiden alueiden erityispiirteisiin mukautettuja rahoitusmekanismeja, jotta voidaan varmistaa yhtäläinen saatavuus, edistää innovointia ja digitalisaatiota sekä vahvistaa EU:n taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja varmistaa riittävä tuki jäsenvaltioilta;

92. korostaa Leader-ohjelman ja yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen panosta sukupuolten tasa-arvoon ja paikalliseen vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen; kehottaa ylläpitämään, vahvistamaan ja pitämään erillään näitä lähestymistapoja sekä yksinkertaistamaan saatavuutta naisten johtamien aloitteiden osalta;

93. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita torjumaan naiskauppaa ja pakkoprostituutiota kattavalla strategialla, johon kuuluvat ehkäisevät toimet, tehokas syytteeseenpano, rajatylittävä yhteistyö ja avunanto ja uhrien suojelu; painottaa, että naisten on voitava itse päättää, millaista työtä he tekevät;

°

° °

94. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.